

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

IZVJEŠĆE O ODRŽIVOSTI 2018.

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

SADRŽAJ

O HKZP-u

- Uvodna riječ direktora Društva
- Misija, vizija, strateški ciljevi i međunarodne aktivnosti
- Organizacijski profil (organizacijska struktura, djelatnost, opis Društva i podružnica)
- Upravljanje, etika i integritet
- Ključni utjecaji, rizici i upravljanje rizicima
- Sustavi upravljanja
- Materijalni aspekti i granice (ekonomска категорија, okolišna категорија и društvena категорија – grafikon)
- Uključivanje dionika (zaposlenici, kupci/korisnici, sindikati, dobavljači, akademska zajednica, lokalna zajednica)

Ekonomска категорија

- Ekonomski učinak, neizravni ekonomski učinak, suradnja s dobavljačima
- Kvaliteta usluge i poboljšanje procesa poslovanja (članstvo, nagrade)

Околишна категорија

- Emisije, Energija, voda, ulaganja u zaštitu okoliša

Društvena категорија

- Odgovornost prema zaposlenicima Društva
- Etika i dostojanstvo zaposlenika
- Borba protiv korupcije
- Zdravlje i sigurnost na radu
- Obuka i obrazovanje

Riječ direktora

Poštovani dionici,

Veliko mi je zadovoljstvo predstaviti vam nefinancijsko izvješće Hrvatske kontrole zračne plovidbe za 2018. u kojem po prvi put izvještavamo sukladno smjernicama Globalne inicijative za izvještavanje uz primjenu sržne opcije GRI standarda.

Izvješće opisuje naše utjecaje na ekonomiju, društvo i okoliš, te na jednostavan način donosi pregled nefinancijskih učinaka HKZP-a na području: ljudskih prava, uvjeta rada, antikorupcije, diskriminacije, zaštite okoliša, doprinosa zajednici, kao i odnosa s korisnicima i dobavljačima te ostalim dionicima.

Na izradi Izvješća radila je Radna skupina koja je uz pomoć konzultanata za primjenu GRI standarda provela identifikaciju materijalnih tema, kao i procjenu doprinosa HKZP-a ostvarivanju pojedinih globalnih ciljeva održivog razvoja prema njihovoj važnosti i utjecaju na sposobnost ostvarivanja i održavanja vrijednosti poduzeća.

U 2018. smo ostvarili odlične poslovne rezultate - kontinuirani rast prometa od 10 % i prihoda od 9 % u odnosu na godinu ranije. Uspješni rezultati razlog su za zadovoljstvo, ali ujedno i poticaj za daljnji rast i održivi razvoj našeg poslovanja kojeg temeljimo na tehnološkom razvoju, partnerstvu s korisnicima i kontinuiranom radu sa zaposlenicima.

Konkurentnost na europskom tržištu usluga u zračnoj plovidbi izgrađujemo prvenstveno unapređujući svoje poslovanje, uvodeći nove proizvode i usluge te ulaganjem u razvoj ljudskih potencijala. Tako smo u 2018. na brojnim inozemnim sajmovima predstavili AMC portal, proizvod kojeg su razvili naši stručnjaci temeljem zahtjeva korisnika zračnog prostora.

Svojom originalnošću, kao jedini alat takve vrste u svijetu, AMC portal privukao je veliku pozornost posjetitelja, te ostavio snažan dojam na stručnu javnost.

Zahtjevi korisnika zračnog prostora ispunjeni su i projektom zračnog prostora slobodnih ruta „Inicijativa za zajedničko jugoistočno nebo“ (SECSI) uvedenog 1. veljače 2018. u suradnji s našim partnerima iz Austrije, Slovenije, Bosne i Hercegovine te Srbije i Crne Gore. Njime je zračnim prijevoznicima omogućeno letenje najkraćom rutom iznad šest zemalja, što smanjuje potrošnju goriva, a time i emisiju stakleničkih plinova, dok putnicima skraćuje vrijeme putovanja. Također, projektom je ostvaren doprinos ostvarenju ciljeva Europske komisije u pogledu uspostave zračnog prostora slobodnih ruta diljem Europe koji se planira provesti do 2022.

Stalnu brigu o okolišu vodimo i kroz poboljšanje naših postojećih sustava, investiranjem u nove tehnologije i sustave koji se temelje na obnovljivim izvorima energije, te koristeći električnu energiju isključivo iz obnovljivih izvora.

U izvještajnom razdoblju ojačane su naše tradicionalno dobre veze s akademskom zajednicom. Posebno nas veseli što s ostalim nositeljima zrakoplovne djelatnosti u Hrvatskoj i Fakultetom prometnih znanosti sudjelujemo u europskom znanstveno-istraživačkom projektu u zrakoplovstvu. Zajednički promoviramo i Veliku Goricu kao zrakoplovno središte Hrvatske sudjelujući na važnim događanjima poput Zrakoplovnog dana.

U cilju optimizacije poslovanja i odgovora na regulatorne i tehnološke zahtjeve krajem godine donesena je nova organizacija i unutarnje ustrojstvo, a sa socijalnim partnerima su pokrenute aktivnosti za kolektivno pregovaranje u cilju sklapanja novog kolektivnog ugovora. Hrvatska kontrola zračne plovidbe potiče vrijednosti u kojima značajno mjesto ima izvrsnost, kompetentnost i timski rad, a razvoj Društva oslanja se na ljudski potencijal koji je neosporno jamstvo sigurnih i kvalitetnih usluga.

Vlado Bagarić
Direktor Hrvatske kontrole zračne plovidbe

O izvještaju

Nefinansijsko izvješće Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. nadopunjuje Godišnje izvješće Uprave o poslovanju za 2018. i pripremljeno je sukladno Smjernicama za izvještavanje o održivosti (GRI standardi). Odabrana je opcija sržne usklađenosti. Izvješće obuhvaća razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2018. i objavljuje se jednom godišnje.

Izvješće za 2018. pregledali su stručnjaci za nefinansijsko izvještavanje Instituta za društveno odgovorno poslovanje (IDOP), a njihovo stručno mišljenje možete pronaći na 65. stranici. Izvješće je pripremljeno u tiskanom i PDF obliku, te objavljeno na javno dostupnim stranicama Društva: <http://www.crocontrol.hr/>

Za sva pitanja ili pojašnjenja vezana uz nefinansijsko izvješće Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o. moguće je obratiti se na adresu e-pošte glasnogovornica@crocontrol.hr.

Održivost u HKZP-u

HKZP cilj Ekonomска uspješnost

Pružanje usluga koje su sigurne i ekološki prihvatljive na zahtijevanoj razini kapaciteta, uz efikasno planiranje i upravljanje kako troškovima, tako i prihodima poslovanja.

HKZP cilj Okolišna uspješnost

Osigurati vođenje zračnog prometa na način da se poboljša horizontalna učinkovitost leta na ruti tijekom planiranog referentnog razdoblja – RP2.

HKZP cilj Društvena uspješnost

Održati i razvijati pozitivno, motivirajuće radno okruženje u kojem svi zaposlenici stječu potrebne kompetencije i vještine. Osigurati da se sve usluge pružaju na siguran i učinkovit način, neprekidno i interoperabilno.

Glavni pokazatelji uspjeha

+8%

Povećanje poslovnog prihoda

+32,7%

Povećanje investicija

Doprinos globalnim ciljevima održivog razvoja (SDGs)

Pročitajte više o ekonomskoj uspješnosti HKZP-a na stranicama
34 - 38

Glavni pokazatelji uspjeha

100% ZelEN

Doprinos globalnim ciljevima održivog razvoja (SDGs)

Pročitajte više o okolišnoj uspješnosti HKZP-a na stranicama

39 - 48

Glavni pokazatelji uspjeha

54 sata

Prosječni broj sati osposobljavanja po zaposleniku Društva u 2018.

758 zaposlenika

273 kontrolora zračnog prometa

Doprinos globalnim ciljevima održivog razvoja (SDGs)

Pročitajte više o društvenoj uspješnosti HKZP-a na stranicama
49 - 64

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

O NAMA

Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., (dalje: HKZP ili Društvo) sa sjedištem u Velikoj Gorici, engleski naziv „Croatian Air Navigation Services, Limited“ ili skraćeno „Croatia Control Ltd“, je trgovačko društvo od posebnog interesa u 100 %-tnom vlasništvu Republike Hrvatske. Društvo pruža usluge u zračnoj plovidbi civilnim i vojnim korisnicima zračnog prostora RH te zračnog prostora koji mu je dodijeljen na upravljanje.

HKZP pruža četiri vrste usluga za koje je sukladno regulativi Jedinstvenog europskog neba certificirani pružatelj usluga u zračnoj plovidbi:

- 1. operativne usluge u zračnom prometu** obuhvaćaju: usluge letnih informacija, usluge uzbunjivanja, savjetodavne usluge u zračnom prometu i usluge kontrole zračnog prometa,
- 2. usluge komunikacije, navigacije i nadzora** obuhvaćaju: usluge komunikacija koje omogućuju komunikacije zemlja-zemlja i zrak-zemlja za potrebe kontrole zračnog prometa, usluge navigacije koje omogućuju prosleđivanje zrakoplovima informacija o poziciji i vremenskoj udaljenosti i usluge nadzora koje omogućuju utvrđivanje pojedinih pozicija zrakoplova u cilju sigurnog razdvajanja,
- 3. usluge zrakoplovne meteorologije** podrazumijevaju upoznavanje s postojećim i očekivanim meteorološkim uvjetima, kao i pružanje ostalih meteoroloških informacija od značaja za sigurno, redovito i nesmetano odvijanje zračnog prometa,
- 4. usluge zrakoplovnog informiranja** podrazumijevaju pružanje zrakoplovnih informacija/podataka potrebnih za sigurnost, redovitost i učinkovitost zračne plovidbe.

Posebni izazov u poslovanju HKZP-a predstavlja vrlo jaki sezonski učinak s fluktuacijom dnevnog prometa s preko 2.500 IFR GAT (Instrument Flight Rules - General Air Traffic) operacija na vrhuncu ljetnog razdoblja, do ispod 900 tijekom zimskog razdoblja, što u ljetnim mjesecima postavlja značajan dodatni pritisak na planiranje ljudskih resursa i upravljanje kapacitetima.

KLJUČNI POKAZATELJI USPJEHA u 2018.

10,4 %

Porast prometa
(broj preleta)

8,4 %

Porast IFR GAT operacija
na aerodromima

13

Broj kontrolora -
studenata

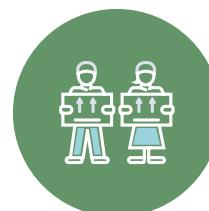
100 %

električne energije iz
obnovljivih izvora

758

Broj zaposlenih
31. 12. 2018.

753

Prosječ broj zaposlenih
krajem razdoblja

Kako bi uspješno obavili sve planirane usluge, uz visoko stručne i educirane zaposlenike, osigurana je tehnička i tehnološka opremljenost (infrastruktura) u skladu s najboljim svjetskim tehnološkim standardima.

HKZP kontinuirano planira i realizira veliki broj investicijskih projekata iz područja zrakoplovno-tehničkih sustava koji omogućuju uspješno, učinkovito, pouzdano i sigurno pružanje usluga. Sustavi su razmješteni u Velikoj Gorici i u 7 podružnica, ali i na raznim drugim udaljenim lokacijama, kao što su radarske postaje Kozjak i Psunj, primopredajni centri itd. Ključni projekti su ponajprije planirani sukladno Petogodišnjem planu poslovanja HKZP-a 2015.-2019., te Lokalnom planu provedbe Jedinstvenog europskog neba (LSSIP), čijom se realizacijom ostvaruju hrvatski i europski ciljevi u udovoljavanju najvišim standardima u pogledu kapaciteta, sigurnosti, troškovne efikasnosti te očuvanju okoliša, koje su propisale krovne zrakoplovne organizacije, tijela Europske komisije. Za realizaciju projekata u 2018. korištena su vlastita sredstva, sredstva za sufinanciranje usklađenih europskih ciljeva kroz INEA CEF fondove te manjim dijelom sredstva iz međunarodnog kredita (EBRD).

Društvo, kao pružatelj usluga u zračnoj plovidbi, dio je europskog sustava

naplate usluga u zračnoj plovidbi u pravnom okviru Jedinstvenog europskog neba, definiranog Okvirnim uredbama Europske komisije te posebice specifičnim uredbama koje uređuju područje poslovne učinkovitosti te područje financiranja poslovnih aktivnosti Društva, kao i Eurocontrolovim načelima te multilateralnim i međunarodnim sustavom rutnih naknada. Implementacija europske legislative u RH vezano uz financiranje pružatelja usluga u zračnoj plovidbi definirana je Pravilnikom o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada (NN 91/2013).

Sukladno navedenoj regulativi, iznos ukupnih prihoda iz naknada za usluge u zračnoj plovidbi ograničen je visinom planiranih, opravdanih i odobrenih ukupnih rashoda za promatrano razdoblje. Eventualni višak prihoda ostvaren iznad razine ranije prihvaćenih i odobrenih od strane Europske komisije, vraća se korisnicima usluga kroz model usklađivanja temeljem mehanizma podjele rizika ostvarivanja prometa i mehanizma podjele troškova.

Podružnice Pula, Rijeka, Lošinj, Zadar, Split/Brač, Dubrovnik i Osijek ustrojstvene su jedinice poslova kontrole zračnog prometa, zrakoplovno-tehničkih, zrakoplovno-meteoroloških i finansijsko-pravnih poslova, u opsegu koji je potreban za nesmetano odvijanje zračnog prometa u njihovoј nadležnosti.

273

Broj kontrolora zračnog prometa s dozvolama
31. 12. 2018.

54

Prosječni broj sati
osposobljavanja po
zaposlenom

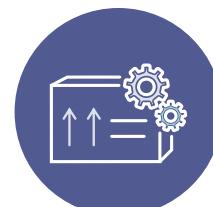
646.656

Broj IFR GAT operacija
- letova (LDZOTOT)

4,94

Koeficijent tekuće
likvidnosti

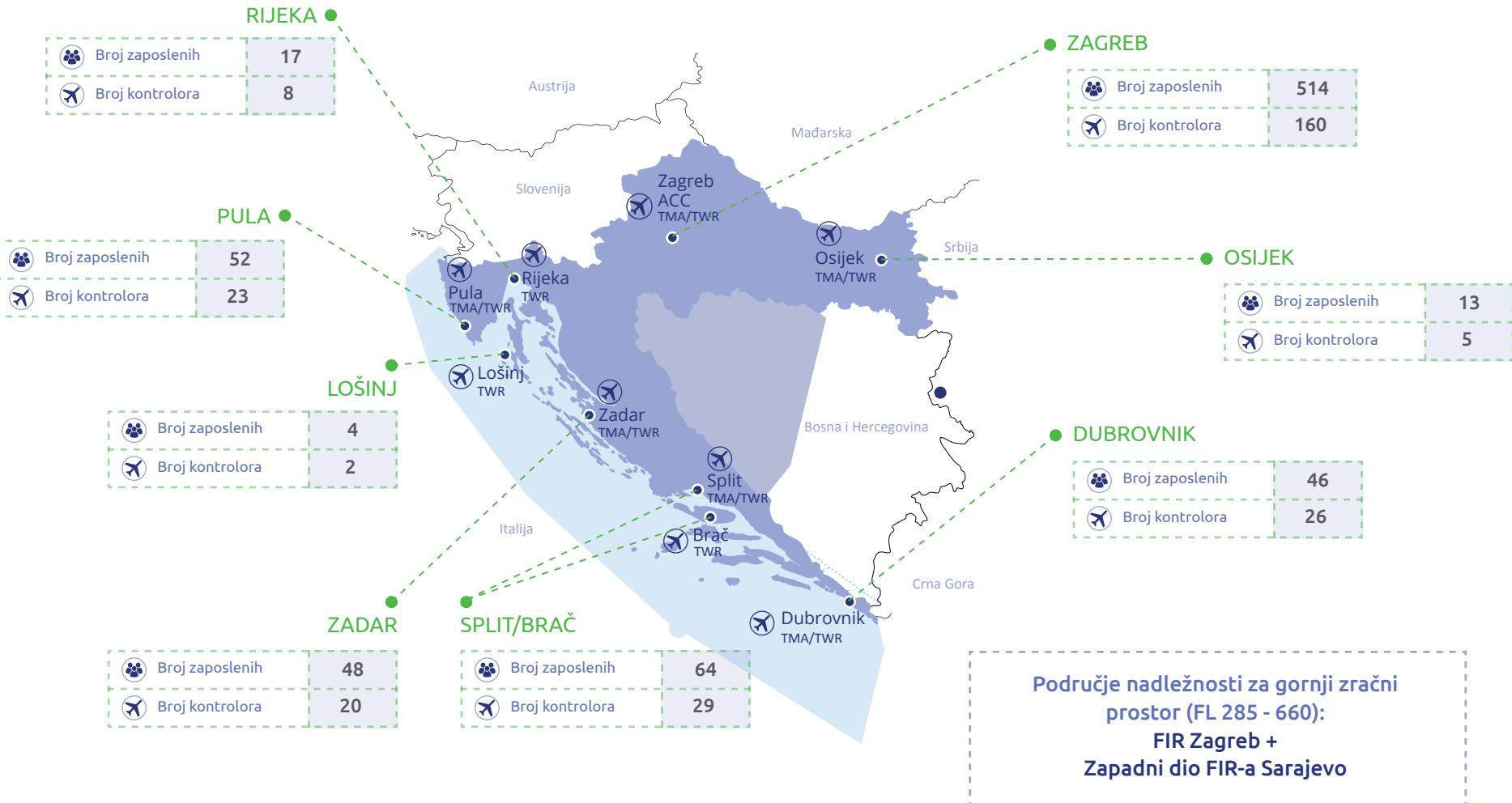
0,24

Koeficijent zaduženosti

20

Broj kandidata za
stjecanje dozvole
kontrolora-studenta

Vizija i misija, organizacijske vrijednosti

Misija

Naša je misija pružati sigurne i kvalitetne usluge u zračnoj plovidbi na potpuno zadovoljstvo naših korisnika i vlasnika. Misiju ostvarujemo suradnjom s našim partnerima u europskoj ATM mreži, stvarajući visokokvalificirane zaposlenike i motivirajuće okruženje.

Vizija

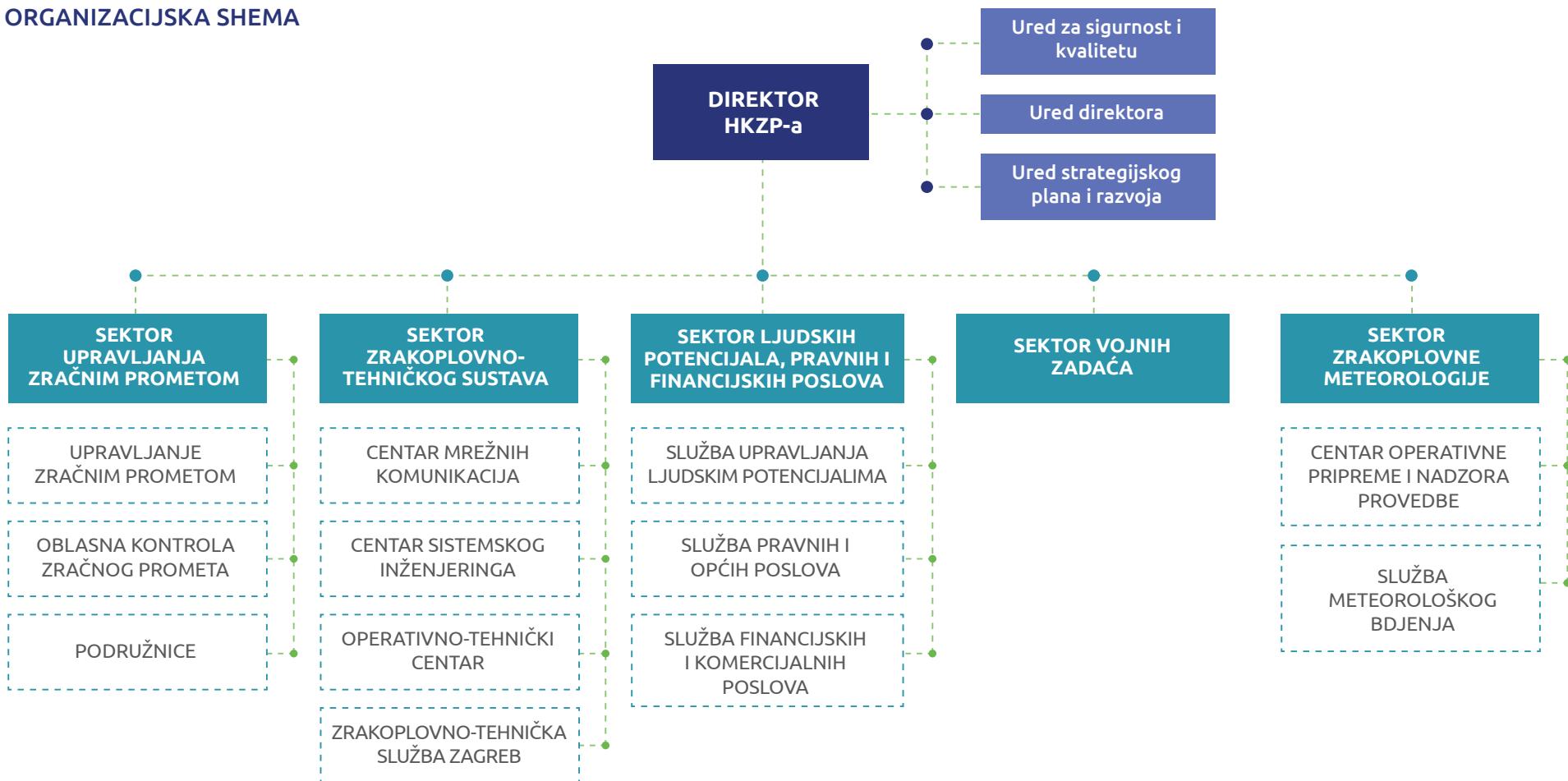
Želimo biti među vodećim pružateljima usluga u zračnoj plovidbi u središnjoj Europi. Viziju ćemo ostvariti kroz fleksibilnu organizaciju koja se prilagođava zahtjevima svojih korisnika.

Organizacijske vrijednosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe:

- jamstvo sigurnih i kvalitetnih usluga
- osobna odgovornost
- kompetentnost
- izvrsnost
- vodstvo
- razboritost u odlučivanju
- motiviranost
- timski rad
- otvorena komunikacija
- međusobno uvažavanje
- povjerenje
- empatija
- društvena odgovornost

ORGANIZACIJSKA SHEMA

Shematski prikaz trenutne organizacijske strukture Društva

Tijekom 2018. odrađene su završne aktivnosti vezane uz izradu nove sistematizacije i unutarnjeg ustrojstva, pa je Skupština HKZP-a početkom 2019. donijela Pravilnik o organizaciji i unutarnjem ustrojstvu HKZP-a koji će stupiti na snagu donošenjem novog Kolektivnog ugovora.

Tijela Društva

Uprava Društva sastoji se od jednog člana – direktora Društva, kojeg imenuje i opoziva Nadzorni odbor. Direktor Društva imenuje se na razdoblje od pet godina, na temelju javnog natječaja. Direktor zastupa Društvo neograničeno, a odluke o pojedinim poslovima može donositi samo uz suglasnost Nadzornog odbora i/ili Skupštine Društva (u slučajevima utvrđenim Zakonom o osnutku ili Statutom Društva).

Vlado Bagarić, direktor Društva, imenovan je na funkciju 29. 9. 2017.

Poslovodstvo Društva uz Upravu čine direktori pet sektora HKZP-a

te tri izvršna direktora:

- [Nenad Galić](#), direktor Sektora upravljanja zračnim prometom (ATM)
- [Dario Grgurić](#), direktor Sektora zrakoplovno-tehničkog sustava
- [Nino Karamatić](#), direktor Sektora ljudskih potencijala, pravnih i finansijskih poslova
- [Hrvoje Filipović](#), direktor Sektora vojnih zadaća
- [Alen Sajko](#), direktor Sektora zrakoplovne meteorologije
- [Ivana Baričević](#), izvršna direktorica Upravljanja zračnim prometom (ATM)
- [Vladimir Bračević](#), izvršni direktor Oblasne kontrole zračnog prometa Zagreb
- [Josip Josipović](#), izvršni direktor podružnica

Skupštinu čine: ministar ovlašten za poslove zračnog prometa odnosno ministar mora, prometa i infrastrukture, ministar finansija te ministar obrane. Predsjednik Skupštine je ministar mora, prometa i infrastrukture.

Nadzorni odbor sastoji se od pet članova, od kojih četiri imenuje i opoziva Skupština, a jedan se bira iz reda zaposlenika. Sastav Nadzornog odbora u 2018.:

- [Dinko Staničić](#), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, predsjednik
- [Marijana Müller](#), Ministarstvo financija, član do 28. 2. 2018.
- [Ksenija Bertić](#), Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, član
- [Ivan Selak](#), Ministarstvo obrane, član do 28. 2. 2018. i od 22. 11. 2018.
- [Marko Neveščanin](#), HKZP, član iz reda zaposlenika

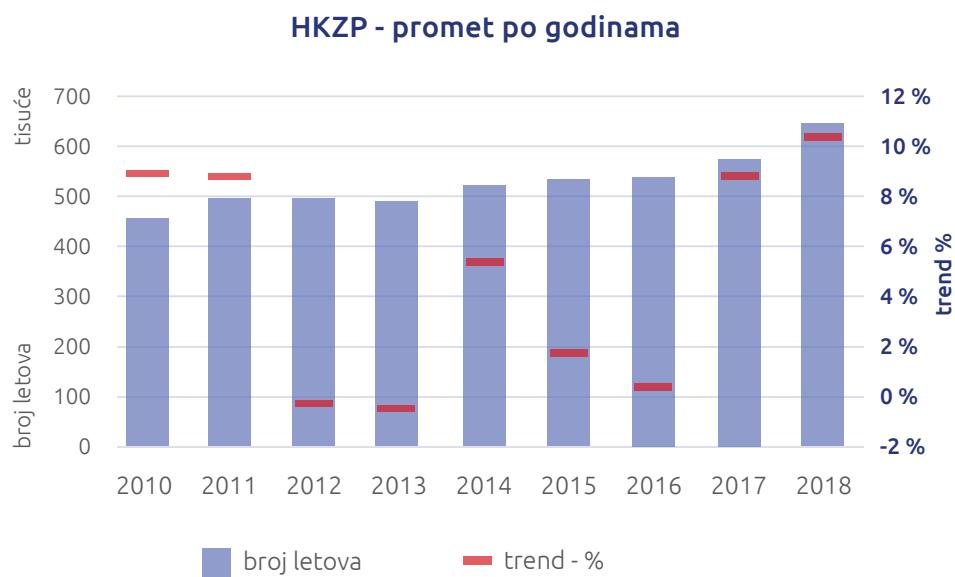
Međunarodni i nacionalni povijesni razvoj

● do IX. 1991. • Centar oblasne kontrole letenja (COKL) Zagreb djelovao u okviru Savezne uprave za kontrolu leta (SUKL) bivše SFRJ, ● I. 1992. • osnovana Uprava kontrole letenja u okviru Ministarstva pomorstva, prometa i veza, ● V. 1992. • Republika Hrvatska pristupila ICAO-u (Organizacija za međunarodno civilno zrakoplovstvo), ● VII. 1992. • Republika Hrvatska pristupila ECAC-u (Europska konferencija civilnog zrakoplovstva), ● III. 1997. • Republika Hrvatska pristupila EUROCONTROL-u (Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe), ● II. 1998. • donesen Zakon o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe d.o.o., ● XII. 1999. • Hrvatska kontrola zračne plovidbe registrirana na Trgovačkom sudu kao društvo s ograničenom odgovornošću, ● XII. 2005. • U operativni rad puštena nova Oblasna kontrola zračnog prometa s novim sustavom za upravljanje zračnim prometom Eurocat 2000E proizvođača Thales, ● III. 2009. • Hrvatska kontrola zračne plovidbe certificirana za pružanje četiri vrste usluga u skladu s EU propisima Jedinstveno europsko nebo (SES - Single European Sky), ● V. 2011. • sedam srednjoeuropskih zemalja (RH, BiH, Slovenija, Austrija, Mađarska, Češka i Slovačka) potpisale Sporazum o uspostavi FAB CE-a (Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe), a na razini pružatelja usluga u zračnoj plovidbi potpisani je Sporazum o suradnji,	● VI. 2011. • Hrvatska kontrola zračne plovidbe postala punopravna članica COOPANS-a (suradnje pet pružatelja usluga u zračnoj plovidbi), ● II. 2014. • Hrvatska kontrola zračne plovidbe uvela u operativni rad novi sustav za upravljanje zračnim prometom - COOPANS. ● IV. 2014. • Hrvatska kontrola zračne plovidbe postala punopravna članica CANSO-a (Međunarodne organizacije civilnih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi). ● III. 2016. • HKZP kao dio Udruženja COOPANS primljen u SESAR JU ● V. 2016. • U operativni rad pušten radarski sustav Monte Kope ● VII. 2016. • HKZP jedan od potpisnika Povelje prijateljstva projekta "Velika Gorica – Grad zrakoplovstva" ● XII. 2016. • Uveden 24-satni zračni prostor slobodnih ruta na jugoistočnoj osi (SEAFRA) ● VI. 2017. • U operativni rad pušten AMC portal ● II. 2018. • Uveden zračni prostor slobodnih ruta „Inicijativa za zajedničko jugoistočno nebo“ (SECSI FRA) ● XI. 2018. • U operativni rad pušten Sustav za nadzor prometa i vođenje zrakoplova na manevarskim površinama na Zračnoj luci „Franjo Tuđman“ (A-SMGCS)

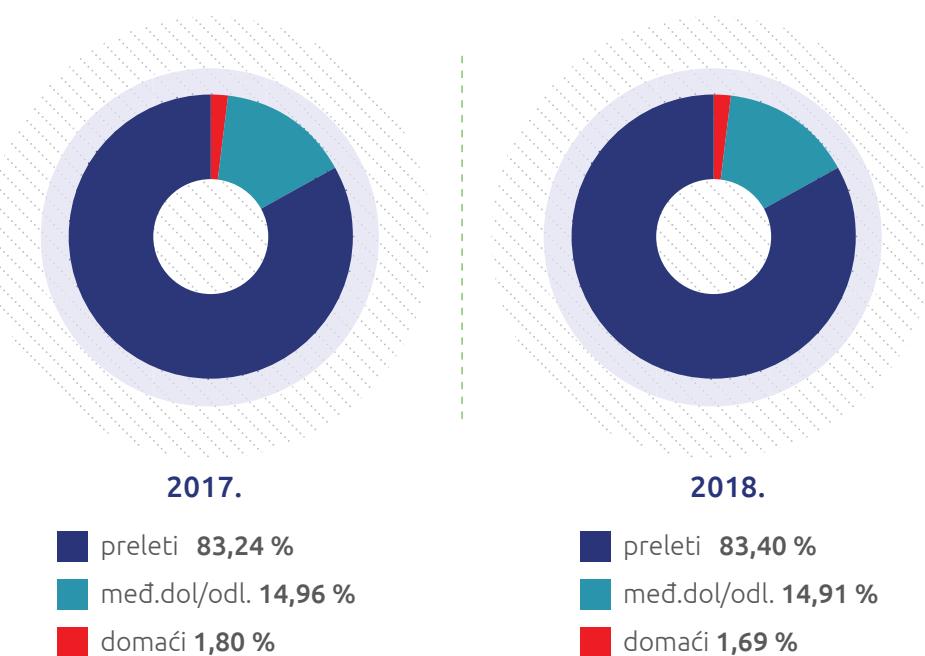
Ostvareni promet u 2018.

U 2018. HKZP je ostvario 10,2 % veći promet u odnosu na 2017. (izražen kroz ostvarene kontrolirane operacije), a u zemljama okruženja zabilježen je sljedeći porast: Austrija 5,6 %, BiH 8,3 %, Italija 5,3 %, Srbija i Crna Gora 9,5 %, Slovenija 9,7 % i Mađarska 10 %.

Svi podaci o prometu navedeni u ovom dijelu odnose se na letove koji se obavljaju prema pravilima instrumentalnog letenja (IFR GAT).

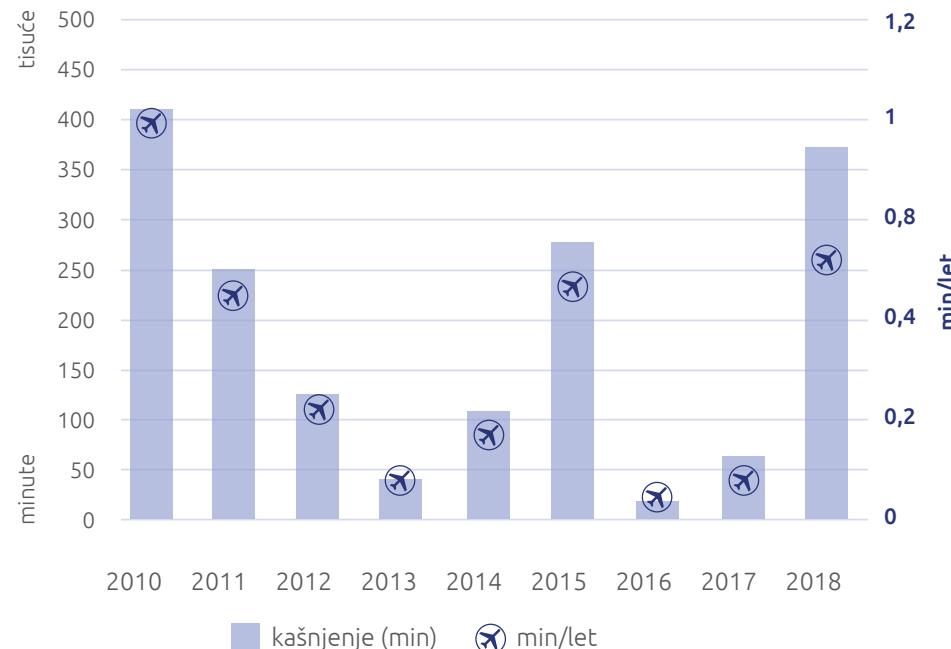
U ljetnom razdoblju (od 5. do 10. mjeseca) 2018. promet je porastao za 10,7 % u odnosu na isto razdoblje 2017., dok je u zimskom razdoblju taj porast iznosio 9,1 %. Prosječni dnevni broj letova u ljetnom razdoblju 2018. bio je za 222 leta veći u odnosu na isto razdoblje 2017., a u zimskom razdoblju 2018. za 100 letova veći u odnosu na isto razdoblje 2017.

Broj preleta u 2018. u odnosu na 2017. povećan je za 10,4 %, broj međunarodnih polijetanja i slijetanja na hrvatskim aerodromima za 9,9 %, a domaći promet za 3,4 %. Prema udjelima u ukupnom prometu u 2018. u odnosu na 2017., udio preleta povećan je za 0,18 %, dok je udio dolazaka/odlazaka smanjen za 0,07 %, a udio domaćeg prometa za 0,11 %.

Ovako veliko povećanje prometa bilo je dobrom dijelom razlog povećanja kašnjenja u 2018. Ukupno je evidentirano 388.534 minuta kašnjenja na ruti odnosno 0,65 minuta po letu. Najčešći uzroci kašnjenja bili su kapacitet KZP-a (55,7 %) i vremenske prilike (41,6 %).

Centar oblasne kontrole zračnog prometa Zagreb - kašnjenje po godinama

Promet na aerodromima

Promet na hrvatskim aerodromima odnosi se na polijetanja i slijetanja. Ukupni promet na aerodromima u 2018. porastao je za 8,4 % u odnosu na 2017.

Aerodromi 2017.

Zagreb	37,9 %
Zadar	7,5 %
Dubrovnik	18,7 %
Lošinj	0,9 %
Osijek	1,5 %
Pula	6,6 %
Rijeka	2,5 %
Brač	1,0 %
Split	23,6 %

Aerodromi 2017.

Zagreb	36,7 %
Zadar	7,3 %
Dubrovnik	19,2 %
Lošinj	1,1 %
Osijek	1,6 %
Pula	6,9 %
Rijeka	2,6 %
Brač	1,1 %
Split	23,6 %

Aerodrom Zagreb ima najveći udio u ukupnom broju polijetanja i slijetanja. U dva najprometnija ljetna mjeseca (srpanj i kolovoz) u zadnjih nekoliko godina Aerodrom Split je imao znatno više prometa od Zagreba, a Aerodrom Dubrovnik se približio prometu zagrebačkog aerodroma.

STRATEŠKI CILJEVI HKZP-a

HKZP je identificirao strateške ciljeve koji su usklađeni s ciljevima ključnih područja performansi koje je utvrdila Republika Hrvatska u Planu performansi Funkcionalnog bloka zračnog prostora središnje Europe (FAB CE), i to u ovim područjima:

Sigurnost:

održavanje najviše razine sigurnosti zračnog prometa kroz podizanje djelotvornosti sustava upravljanja sigurnošću i kroz poboljšavanje primjene RAT metodologije na ATM događaje;

Kapacitet:

osigurati adekvatni kapacitet i zračni promet s najmanjim mogućim kašnjenjima u pogledu ATFM rutnog kašnjenja i kašnjenja u dolasku. Usluge će se pružati u skladu s ciljnim vrijednostima EU razine ili prema ustanovljenim ciljevima FAB CE razine;

Okoliš:

osigurati vođenje zračnog prometa na način da se poboljša horizontalna učinkovitost leta na ruti tijekom planiranog referentnog razdoblja - RP2 (2015. – 2019.);

Troškovna efikasnost:

pružanje usluga koje su sigurne i ekološki prihvatljive na zahtijevanoj razini kapaciteta, uz planirano smanjenje utvrđenih jediničnih troškova sukladno RP2 ciljevima (2015. – 2019.);

Organizacijska poboljšanja:

osigurati pozitivno, motivirajuće radno okruženje u kojem svi zaposlenici stječu potrebne kompetencije i vještine. Nadalje, osigurati da se sve usluge pružaju na siguran i učinkovit način, neprekidno i interoperabilno.

Društvo planira ostvariti postavljene ciljeve s opredjeljenjem prema izvrsnosti i ostvarenju najboljih poslovnih rezultata. Najbitniji temeljni kriteriji uspješnog financijskog poslovanja HKZP-a su sigurnost (financijska stabilnost) te troškovna efikasnost.

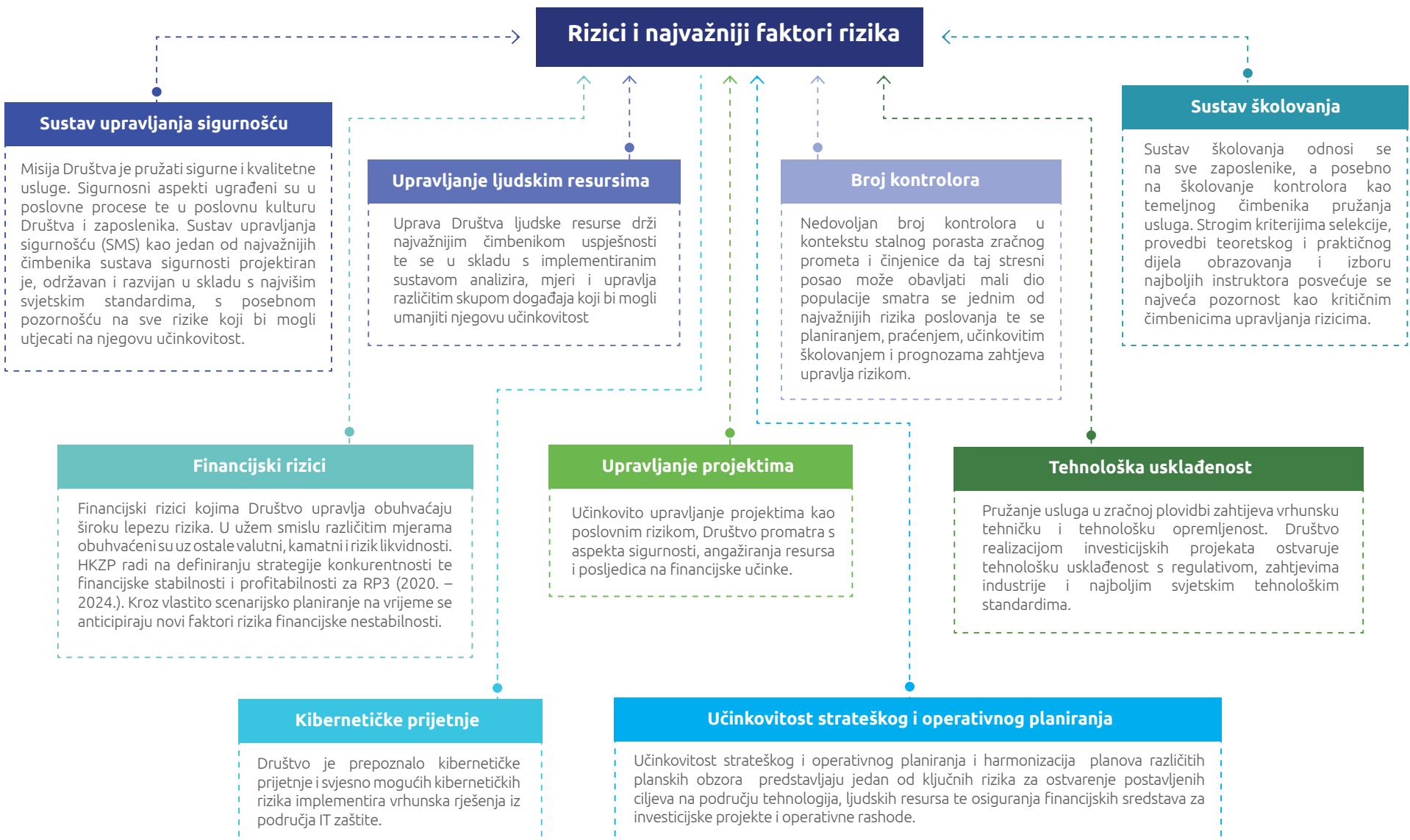
UPRAVLJANJE RIZICIMA

Hrvatska kontrola zračne plovidbe je uspostavila Politiku i procedure sustava integriranog upravljanja rizicima (dalje: Politika i procedure ERM-a). U uspostavi sustava integriranog upravljanja rizicima (Enterprise Risk Management - ERM) sudjelovao je Ekonomski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, kao vanjski konzultant, pri čemu je korištena znanstveno i stručno potvrđena metodologija u pristupu upravljanju rizicima.

Politike i procedura ERM-a imaju uspostavljen Registr rizika u kojem su evidentirani strateški rizici. Registr rizika za svaki pojedini rizik ima utvrđen identifikator rizika (generička šifra), naziv, kategoriju, izvor, vrijednost rizika (produkt vjerovatnosti i značajnosti), rang, mjeru upravljanja rizikom (odgovor na rizike) vlasnika, učestalost kontrola izvršenja mjera i njihovih učinaka i plan revidiranja rizika. Uspostavljanjem registra rizika ispunjeni su zahtjevi standarda ISO 9001:2015 i ISO 14001:2015, odredbi Zakona o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (NN 78/2015) i Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (NN 58/2016).

Pored toga, Politika i procedure ERM-a, provedena analiza, uključenost velikog broja stručnjaka i promocija novog pogleda na upravljanje rizicima (prvenstveno strateški pogled) predstavljaju odličan institucionalni i poslovni okvir za funkcioniranje ERM-a i uključivanje razmišljanja o rizicima u poslovnu kulturu Društva na svim organizacijskim razinama. Za to je potreban daljnji i stalni rad na ERM-u, njegov razvoj, osiguranje potrebne razine kvalitete, resursa, a posebno uspostava ključnih uloga predviđenih Politikom i procedurama ERM-a.

SUSTAVI UPRAVLJANJA

Sustavi upravljanja predstavljaju preduvjet za učinkovito pružanje usluga te kvalitetno upravljanje poslovnim procesima. Osim sustava upravljanja sigurnošću (Safety Management System – SMS) koji je od iznimne važnosti, HKZP ima uspostavljene i primjenjuje Sustav upravljanja kvalitetom (Quality Management System – QMS) sukladan zahtjevima međunarodnog standarda ISO 9001, Sustav upravljanja okolišem (Environmental Management System – EMS), sukladan zahtjevima međunarodnog standarda ISO 14001 i Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu (Occupational Health and Safety Management System – OHSAS), sukladan zahtjevima međunarodnog standarda BS OHSAS 18001.

HKZP je nositelj certifikata za:

- Sustav upravljanja kvalitetom ISO 9001:2008
- Sustav upravljanja okolišem ISO 14001:2015
- Sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću OHSAS 18001

HKZP posvećuje posebnu pažnju sustavima upravljanja vezanim uz sigurnost i kvalitetu. Razvoj, unapređenje i primjena **sustava upravljanja sigurnošću (SMS)** jedna je od najvažnijih zadaća Društva jer je to alat kojim se kontroliraju rizici i stvaraju pretpostavke za postizanje visoke razine sigurnosti, a sukladno Uredbi (EU) br. 1035/2011 Društvo koristi jedinstveni sustav upravljanja kvalitetom koji je usklađen s normom ISO 9001, i primjenjuje se na sve četiri vrste usluga koje Društvo pruža (ATS, CNS, AIS i MET).

Kod svih sustava upravljanja zabilježen je značajan napredak, što se vidi iz ocjene sustava (kroz izvještavanje o performansama, kao i kroz izvještaje s audita/nadzora). Provođenjem SMS-a u HKZP-u omogućava se pravovremeno identifikacija i procjena rizika te po potrebi provođenje mjera za ublažavanje rizika s ciljem aktivne kontrole rizika.

HKZP kao pružatelj usluga u zračnom prometu kroz SMS osigurava:

- a)** definiranje sigurnosnih rizika;
- b)** provođenje mjera potrebnih za održavanje prihvatljive razine sigurnosti;
- c)** kontinuirano praćenje i redovite procjene razine sigurnosti;
- d)** kontinuirano podizanje ukupne razine sigurnosti.

Osnovne komponente SMS-a u HKZP-u:

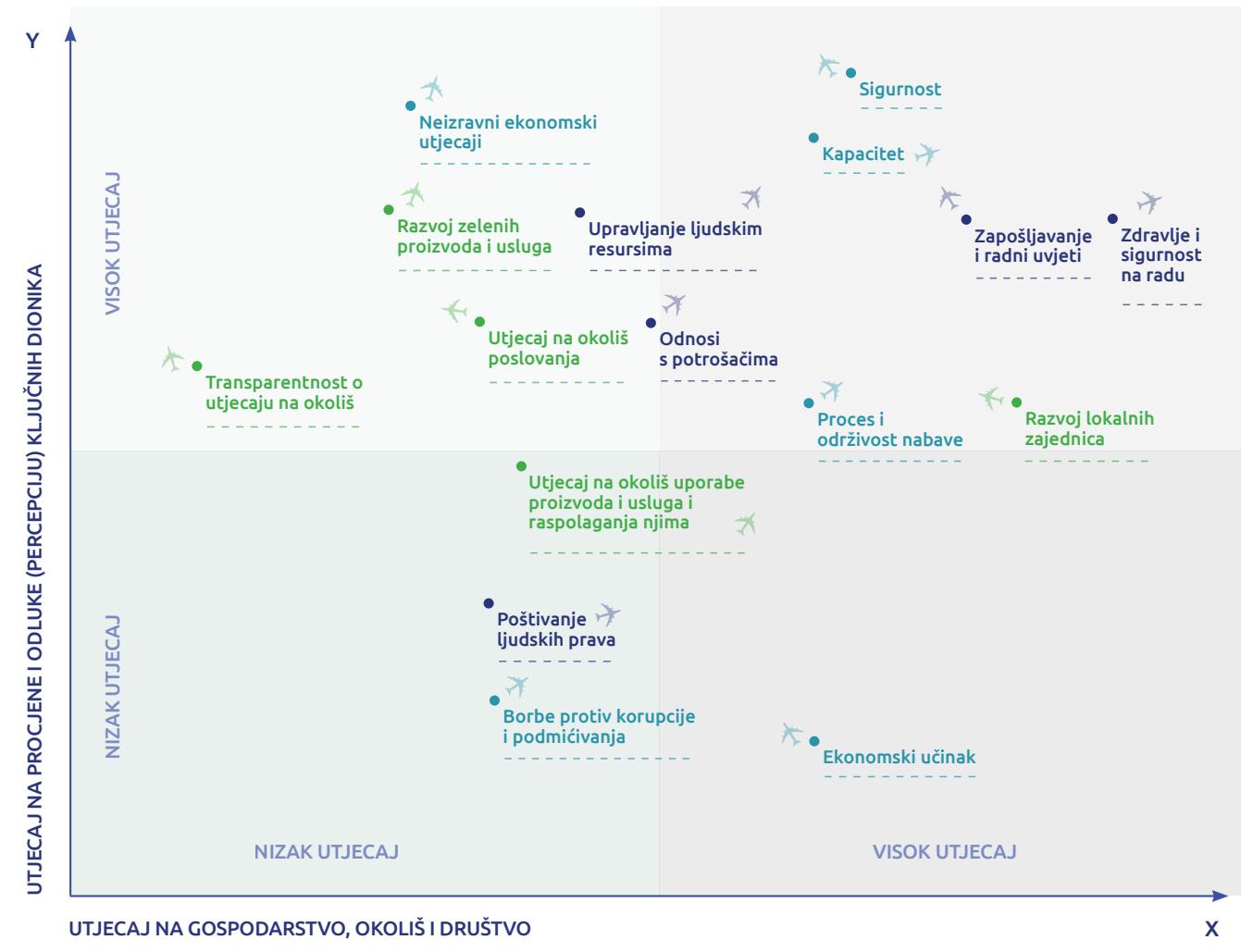
MATERIJALNI ASPEKTI POSLOVANJA DRUŠTVA NA ODRŽIVI RAZVOJ

Kategorizacija:

- ❖ EKONOMSKA KATEGORIJA
- ❖ OKOLIŠNA KATEGORIJA
- ❖ DRUŠTVENA KATEGORIJA

Kako bi kvalitetno definirao sadržaj ovog Izvještaja i vodeći se propisanom metodologijom GRI standarda, HKZP je 2018. definirao materijalnost (značajnost) pojedinih društvenih, ekonomskih i okolišnih tema prema njihovoj važnosti i utjecaju na sposobnost stvaranja i održavanja vrijednosti Društva tijekom vremena kroz upravljanje utjecaja poslovanja na društvo, ekonomiju i okoliš.

Osnovana je Radna skupina za provedbu aktivnosti i prikupljanje podataka vezanih uz izradu Izvješća o održivosti 2018. Članovi ove skupine su zaposlenici koji evaluiraju utjecaj HKZP-a na okoliš, ekonomiju i društvo općenito te revidiraju strukturirano prikupljene nefinansijske pokazatelje održivosti. To je rezultat provedenog procesa identifikacije materijalnih tema unutar kojeg su evaluirani unutarnji i vanjski kriteriji određivanja pojedinih tema značajnih za poslovanje HKZP-a, uključujući unutarnje čimbenike kao što su misija i vizija, vanjske kriterije kao što su društveni, okolišni i ekonomski utjecaj poslovanja, te utjecaj Društva na dionike poslovanja.

Prilikom procjene materijalnosti razmatrana su osnovna očekivanja nacionalnih i međunarodnih standarda i sporazuma kojih se Društvo strogo pridržava.

S radionice Radne skupine – utvrđivanje materijalnosti za 2018.

U procesu određivanja materijalnih tema razmatrana su očekivanja ključnih dionika po pitanju utjecaja HKZP-a na ekonomiju, društvo i okoliš. Identificirani su klučni dionici s kojima HKZP ima kontinuiranu suradnju, a to su:

- zaposlenici
- korisnici usluga
- sindikati
- vlasnici
- dobavljači
- lokalna zajednica
- tijela javne vlasti
- finansijske institucije
- udruženja
- regulatorna tijela
- mediji
- poslovna stručna i akademska javnost

UKLJUČIVANJE I DIJALOG S DIONICIMA

Glavni fokus praćenja informacija odnosi se na mišljenje korisnika je li Društvo kao pružatelj usluga u zračnoj plovidbi ispunilo njihove zahtjeve. Informacije o zadovoljstvu korisnika prikupljaju se izravnom komunikacijom s korisnicima i iz korisničkih anketa koje se objavljuju na internetskoj stranici HKZP-a ili dostavljaju putem e-pošte, kao i na samim forumima/sastancima s korisnicima.

U Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP), kao i na internetskoj stranici HKZP-a, nalaze se kontakti kojima se mogu uputiti prijedlozi, primjedbe ili upiti u vezi usluga zrakoplovnog informiranja na koje se odgovara na dnevnoj bazi. Za sve ostale usluge upiti se šalju na adresu e-pošte usk@crocontrol.hr. U Uredu za sigurnost i kvalitetu (USK) pritužba se razmatra i uz konzultacije sa stručnjacima donosi odluka o dalnjim aktivnostima.

HKZP svake godine donosi Plan konzultacija s korisnicima za tekuću godinu. Menadžer kvalitete prikuplja prijedloge i objedinjuje ih u jedinstveni plan HKZP-a, a na temelju rezultata analiza sektora predlaže poboljšanja načina rada ili kvalitete usluga, te ih uključuje kao ulazne elemente za reviziju ciljeva tijekom preispitivanja koje provodi Uprava (Upravina ocjena).

Tijekom 2018. planirane su i održane sljedeće konzultacije (ankete, forumi, konferencije, sastanci) s korisnicima usluga HKZP-a:

- Zadovoljstvo kompletnom uslugom zrakoplovnog informiranja - zbog slabog odaziva na anketu objavljenu na webu, rezultat ankete nije relevantan te će se razmotriti slanje ankete e-poštom.
- Kriteriji za ocjenu VFR karte - kvaliteta VFR karte jedan je od elemenata ankete 'Zadovoljstvo kompletnom uslugom zrakoplovnog informiranja'.
- Primjedbe i zahtjevi korisnika vezani za eGAFOR prognozu i promjene produkata za LLF (Low Level Flight) - zaprimljeno je 50 odgovora korisnika vezano uz vremenske fenomene koji će se uključivati u eGAFOR, dakle novi produkt oko kojeg je postignuta visoka suglasnost.
- Zahtjevi civilnih korisnika zračnog prostora - anketa je poslana na 161 adresu e-pošte i objavljena putem web linka na AMC portalu, a na nju je odgovorilo 51,6 % korisnika.
- Postupci i načini dostave i objave podataka, kvaliteta dostavljenih i objavljenih podataka, regulativa, SLA (korisnici: operatori aerodroma s kojima su sklopljeni sporazumi)
- CER 110 i CER 111: sjednice Proširenog odbora Eurocontrola za rutne naknade
- eGAFOR (korisnici: MUP, MORH, FPZ, generalna avijacija, pilotske škole, predstavnici HACZ-a)
- Unapređenje MET usluga za TWR Split (korisnici: predstavnici TWR-a Split)
- Unapređenje MET usluga za COK Zagreb (korisnici: predstavnici COK-a Zagreb)
- Praćenje provedbe Ugovora o pružanju radarskih podataka (korisnik: BHANSA)
- Praćenje provedbe Sporazuma o postupcima koordinacije u operativnoj uporabi sustava FPS-117 i CroATM (korisnik: MORH, HRZ)
- Deklariranje novih vrijednosti kapaciteta Zračne luke „Franjo Tuđman“ (korisnik: MZLZ)
- Unapređenje pružanja usluga za potrebe OSRH i međusobne koordinacije između HKZP-a i MORH-a/OSRH-a (korisnici: MORH, OSRH, HRZ).

Dionici	Vrsta komunikacije	Dionici	Vrsta komunikacije
Zaposlenici	intranet/interni servis službena mrežna stranica radionice, razgovori, e-pošta obrazovanje i usavršavanje izvješća o poslovanju planovi poslovanja, glasilo	Tijela javne vlasti	direktni kontakti posjeti, tematski sastanci službena mrežna stranica e-pošta izvješća o poslovanju članstva konferencije
Korisnici	direktni kontakti, posjeti, sastanci službena mrežna stranica e-pošta izvješća o poslovanju sajmovi i skupovi	Finansijske intitucije	finansijska izvješća službena mrežna stranica posjeti, tematski sastanci e-pošta
Sindikati	redovni i izvanredni sastanci suodlučivanja u donošenju odluka kolektivni ugovor, savjetovanja glasne ploče	Udruženja	članstva direktni kontakti posjeti, tematski sastanci službena mrežna stranica
Vlasnici	sjednice Skupštine dopisi, e-pošta službena mrežna stranica izvješća o poslovanju	Regulatorna tijela	direktni kontakti dopisi, e-pošta posjeti, tematski sastanci službena mrežna stranica izvješća o poslovanju
Dobavljači	direktni kontakti posjeti, sastanci službena mrežna stranica e-pošta izvješća o poslovanju sajmovi i skupovi	Mediji	priopćenja intervjui, objave službena mrežna stranica
Lokalna zajednica	donacije i sponzorstva službena mrežna stranica posjeti, sastanci	Poslovna stručna i akademska javnost	konferencije stručne publikacije tematski sastanci službena mrežna stranica

Suradnja s dobavljačima

HKZP kao javni naručitelj obveznik je primjene Zakona o javnoj nabavi. Sada važeći Zakon u primjeni je od 1. 1. 2017. i u odnosu na prethodni Zakon donio je nekoliko bitnih novina. Tako je kriterij za odabir ponude postala ekonomski najpovoljnija ponuda, uvedena je Europska jedinstvena dokumentacija o nabavi (ESPD) kao Izjava gospodarskog subjekta da udovoljava svim traženim uvjetima sposobnosti, u pojedinim postupcima javne nabave male vrijednosti uvedena je obveza prethodnog savjetovanja sa zainteresiranim gospodarskim subjektima o nacrtu dijela dokumentacije o nabavi, propisano je partnerstvo za inovacije kao nova vrsta postupka javne nabave u cilju razvoja i nabave inovativne robe, radova ili usluga, predviđena su određena nova izuzeća od primjene Zakona i drugo. Shodno tome, HKZP je proveo reviziju postojećih internih akata o javnoj nabavi i prilagodio određene članke spomenutom Zakonu.

Postupci javne nabave u 2018. provodili su se sukladno Zakonu o javnoj nabavi (NN 120/2016) i internim aktima HKZP-a (Pravilnik o provedbi postupka jednostavne nabave i Uputa o procesu nabave radi zaštite interesa Društva) te Planu nabave za 2018. HKZP ne procjenjuje dobavljače prema kriteriju njihova okolišnog i društvenog utjecaja, ali dok odabrani dobavljač obavlja svoje poslovne aktivnosti za HKZP mora voditi računa o načelima društveno odgovornog poslovanja (poštivanje ljudskih i radnih prava, zaštita okoliša i borba protiv korupcije). Europska komisija je u suradnji s državama članicama izradila zajednička mjerila za zelenu javnu nabavu. To je postupak kojim se potiče na kupovinu „zelenih“ proizvoda i usluga, koji kroz životni vijek imaju manji učinak na okoliš od onih koje

bi inače nabavljali. Nacionalni akcijski plan energetske učinkovitosti Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2019. ima za cilj uključiti mjerila zelene javne nabave u redovne postupke javne nabave na nacionalnoj i lokalnoj razini. Cilj je do 2020. u 50 % postupaka javne nabave u RH uključiti neka od mjerila zelene javne nabave. HKZP je proveo jedan takav postupak nabave s uključenim „zelenim“ kriterijima, pa je temeljem toga krajem 2017. s HEP-opskrbom d.o.o. zaključen Okvirni sporazum na rok od četiri godine za opskrbu električnom energijom sa 100 %-tним udjelom iz obnovljivih izvora.

U 2018. HKZP je surađivao sa 763 dobavljača od kojih su 84 inozemni dobavljači. Ukupno je isplaćeno 212,9 milijuna HRK, od čega 101,6 milijuna HRK dobavljačima iz RH, a 111,3 milijuna HRK inozemnim dobavljačima.

Informacije o javnoj nabavi dostupne su na stranici Društva <http://www.crocontrol.hr/default.aspx?id=23>. Pregled i registar sklopljenih ugovora i okvirnih sporazuma, koji se transparentno i kontinuirano vodi, dostupan je na ovoj poveznici <https://eojn.nn.hr/Oglasnik/>

Korporativno glasilo

U Glasilu HKZP-a objavljaju se sve novosti vezane uz poslovanje, kao i teme vezane uz kontrolu zračne plovidbe. Glasilo izlazi kvartalno i tiska se u 1.000 primjeraka. Osim zaposlenicima, dostavlja se i subjektima u zračnom prometu, te resornim ministarstvima (prometa, obrane i financija). Glasilo HKZP-a uz prekide izlazi 15 godina i dosad je izdano 36 brojeva.

Službena mrežna stranica

Na adresi www.crocontrol.hr nalaze se najvažnije informacije o poslovanju, uslugama i aktivnostima HKZP-a. Također, na adresi www.met.crocontrol.hr registrirani zrakoplovni korisnici imaju na raspolaganju više vrsta zrakoplovnog meteorološkog materijala. Za korisnike zračnog prostora kreirana je posebna stranica na adresi www.amc.crocontrol.hr tj. AMC portal na kojem se objavljaju informacije o rezervacijama struktura u zračnom prostoru krajnjim korisnicima, ali i omogućuje registriranim korisnicima rezervacije struktura u zračnom prostoru i popratnu komunikaciju s njima tijekom procesa rezervacije.

Društvene mreže

U skladu s trendovima što veće prisutnosti u virtualnom svijetu, HKZP je u 2018. objavljivao aktivnosti na društvenim mrežama i to Facebooku na kojem broji više od 4.000 sljedbenika s više od 40 objava u 2018., LinkedInu, najvećoj poslovnoj društvenoj mreži te Twitteru.

Također, na YouTubeu su objavljeni video materijali o mogućnostima korištenja AMC portala, pozdrav Vatrenima - Hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji i o A-SMGС sustavu.

The screenshot shows the YouTube channel page for 'Hrvatska kontrola zračne plovidbe'. The channel has 100 subscribers. The navigation bar includes HOME, VIDEOS, PLAYLISTS, CHANNELS, DISCUSSION, ABOUT, and a search icon. Below the navigation bar, there are two buttons: 'Uploads' and '▶ PLAY ALL'. The 'Uploads' section displays six video thumbnails:

- A-SMGCS (3.55 min, 2.6K views, 3 months ago)
- Pozdrav Vatrenima od kontrole letenja (0:19 min, 2K views, 8 months ago)
- AMC Portal (2:51 min, 510 views, 1 year ago)
- Croatia Control New Corporate Video (3:52 min, 801 views, 1 year ago)
- Prijavi se i postani kontrolor letenja! (0:19 min, 104K views, 1 year ago)
- Kakvo je školovanje za kontrolora letenja? (0:30 min, 8K views, 1 year ago)

Suradnja s akademskom zajednicom

Fakultet prometnih znanosti

Temeljem Sporazuma o suradnji s Fakultetom prometnih znanosti, studenti studija aeronauteke, modula kontrola leta i piloti, tradicionalno posjećuju Centar oblasne kontrole zračnog prometa, Centar tehnike, ARO i MET ured, Radar Pleso i Kontrolni toranj Zagreb s ciljem upoznavanja s tehnologijom i sustavima kontrole zračnog prometa. Sporazum o suradnji na europskom znanstveno-istraživačkom projektu u zrakoplovstvu (Knowledge Alliance in Air Transport - KAAT) među partnerima iz Republike Hrvatske potpisani je 3. listopada 2018. između Fakulteta prometnih znanosti, HKZP-a, Croatia Airlinesa i Zrakoplovno-tehničkog centra. To je prvi put da tvrtke iz gospodarstva koje su nositelji zrakoplovne djelatnosti u Hrvatskoj aktivno surađuju s akademском zajednicom na razini značajnog europskog projekta čiji je cilj unaprijediti inovacije u visokom obrazovanju.

Cilj je projekta na razini partnera iz 6 zemalja EU-a razviti novi nastavni plan i program združenog studija primjenom inovativnih pristupa u nastavi i učenju te pritom uspostaviti čvrstu suradnju između znanstvene zajednice i industrije te gospodarstva.

Projekt KAAT dio je projekta ERASMUS+ KA2 kojemu je cilj unaprijediti inovacijske kapacitete Europe i poticati inovacije u visokom obrazovanju. Voditelj projekta jest tehničko veleučilište Politehnica University iz Bukurešta, a uz partnere iz RH u projektu sudjeluju tvrtke i sveučilišta iz Portugala, Francuske, Italije, Slovačke i Rumunjske (ukupno 6 sveučilišta i 17 tvrtki iz zrakoplovstva i aeronauteke). Projekt KAAT započeo je 1. siječnja 2018., a trajat će 36 mjeseci. Vrijednost projekta iznosi 1 milijun eura.

Ekonomski fakultet Zagreb

Temeljem Sporazuma o suradnji potписанog u siječnju 2018., krajem 2018. potpisani je Ugovor o suradnji na provedbi projekta za implementaciju mjera i unapređenje sustava integriranog upravljanja rizicima u HKZP-u. Radi se o nastavku projekta za uspostavu i implementaciju sustava integriranog upravljanja rizicima u HKZP-u u kojem su sudjelovali HKZP-ovi ključni menadžeri i stručnjaci te tim stručnjaka Ekonomskog fakulteta Zagreb.

Fakultet elektrotehnike i računarstva

Temeljem Sporazuma o suradnji studenti Fakulteta elektrotehnike i računarstva, profila Radiokomunikacijske tehnologije posjetili su krajem 2018. HKZP u sklopu specijalističkog predmeta „Radarski sustavi“ kako bi se upoznali s praktičnom primjenom radiokomunikacijskih i radarskih uređaja u kontroli zračnog prometa.

Građevinski fakulteti

Sporazum o znanstvenoistraživačkoj, obrazovnoj, tehničko-stručnoj i poslovnoj suradnji u području građevinarstva, arhitekture i geodezije potpisani je 29. siječnja 2018. između HKZP-a i Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije Sveučilišta u Splitu te Građevinskog fakulteta Osijek. Tim se sporazumom postavlja okvir za dugoročnu suradnju između dvaju fakulteta i HKZP-a na obrazovnim, razvojnim, znanstvenoistraživačkim, inovacijskim te stručnim aktivnostima iz područja djelatnosti dvaju fakulteta, a koji mogu znatno pridonijeti uspješnom ostvarenju razvojnih planova HKZP-a.

Suradnja s lokalnom zajednicom

HKZP kontinuirano surađuje s lokalnom zajednicom kroz projekt Velika Gorica - Grad zrakoplovstva. Kao generalni pokrovitelj u 2018. HKZP je sudjelovao na Zrakoplovnom danu AIRVG.

Ostvarena je dobra suradnja s Turističkom zajednicom Velike Gorice u čijim tijelima sudjeluju zaposlenici HKZP-a.

Intenzivna suradnja je i sa srednjom Zrakoplovno-tehničkom školom Rudolfa Perešina čiji učenici u sklopu stručnih predmeta posjećuju HKZP i pritom se upoznaju sa sustavima navigacije i kontrole zračnog prometa.

HKZP njeguje humanitarno djelovanje. Tako je u 2018. HKZP donacijom sudjelovao u obnovi Poliklinike za dječju i adolescentnu psihijatriju Klinike za dječje bolesti Zagreb, te u opremanju računalima osnovnih škola u Zagrebu, Sisku, Đakovu i Turnju.

Stručna podrška u provedbi tečajeva za druge pravne osobe

Društvo je, između ostalog, pružalo podršku u ospozobljavanju za druge pravne osobe iz područja Osnove tehnologije zračnog prometa u sklopu obuke časnika i dočasnika za potrebe Hrvatskog ratnog zrakoplovstva (HRZ). U provedbi tečaja sudjelovali su predavači i instruktori HKZP-a, a polaznici su dobili cjelovitu sliku o funkcioniranju i kompleksnosti KZP-a i imali mogućnost primjeniti stečena znanja u simulacijskim vježbama koje su održane u COK-u Zagreb. Ovaj tečaj održan je u studenom 2018., a završilo ga je 11 polaznika.

- Temeljem Sporazuma o suradnji potписанog s Hrvatskom gorskom službom spašavanja (HGSS), HKZP je održao niz tečajeva za rukovatelje bespilotnih sustava. Nakon trodnevног tečaja o organizaciji zračnog prostora i sigurnosti letenja, kandidati su pristupili teorijskom i praktičnom djelu ispita te stekli ovlaštenje

rukovatelja bespilotnog sustava. Osnovni tečaj u 2018. završilo je 45 pripadnika HGSS-a.

- Međunarodne radionice iz zrakoplovne meteorologije za prognostičare održavaju se svake godine i obuhvaćaju sudionike iz susjednih i drugih zemalja. U 2018. ove radionice je poхађalo više od 50 polaznika iz Mađarske, Bugarske, Rumunjske, Makedonije, BIH, Albanije, Srbije, Crne Gore, Austrije, Slovačke, Slovenije i Italije.
- MET instruktori sudjelovali su u redovnom osvježenju znanja pilota Croatia Airlinesa krajem 2018. održavši predavanja za oko 130 pilota i kopilota zrakoplova tipa Dash-8 i Airbus 319/320. Glavna tema bila je mjerjenje bure na Zračnoj luci Dubrovnik, te vjetar na zračnim lukama u Hrvatskoj, turbulencija, nastajanje i interpretacija MET produkata.

Događanja

6. - 8. ožujka 2018. Madrid

Svjetski kongres industrije upravljanja zračnim prometom

- predstavljen AMC portal
- centralizirani web alat za informiranje o trenutačnom statusu, ali i o planiranim aktivnostima u zračnom prostoru
- kao jedini alat takve vrste u svijetu privukao je veliku pozornost posjetitelja, te ostavio snažan dojam na stručnu javnost
- predstavljen je CroVIBE
- sustav informiranja za operativno osoblje, interna bežična aplikacija i mreža koja omogućuje brži i lakši pristup informacijama kontrolorima zračnog prometa
- HKZP se prezentirao i na štandu Udruženja COOPANS
- predstavljen SECSI projekt

30. ožujka 2018. Press akademija

- edukaciji novinara o zračnom prometu koju je organizirala Međunarodna zračna luka Zagreb u suradnji s Croatia Airlinesom i HKZP-om

12. - 13. svibnja Osijek Drone Expo

(sajam dronova i prateće opreme)

- predstavljene mogućnosti AMC portala u cilju podizanja sigurnosti zračnog prometa kroz bolju informiranost korisnika bespilotnih letjelica/dronova.

22. rujna 2018.

terenska vježba potrage i spašavanja zrakoplova „ASAR 2018 JASTREBARSKO“

- sudjelovali predstavnici HKZP-a u cilju provjere upravljanja zračnim prostorom i pokretanja mjera za ublažavanje stresa nakon kritične situacije

24. – 28. rujna 2018. Dubrovnik

33. konferencija Europskog udruženja zrakoplovne psihologije

- HKZP-ovi stručnjaci sudjelovali su na konferenciji u okviru koje je bio organiziran posjet kontrolnom tornju Dubrovnik

30. rujna - 3. listopada 2018. Washington

63. godišnja konferencija i sajam Udruženja kontrolora zračnog prometa Sjeverne Amerike (ATCA)

- riječ je o najvećem skupu iz područja kontrole zračnog prometa u Americi na kojem je bilo oko 3.000 posjetitelja iz više od 40 zemalja i na kojem je HKZP predstavio AMC portal i CroVIBE

5. - 7. studenog 2018. Abuja, Nigerija

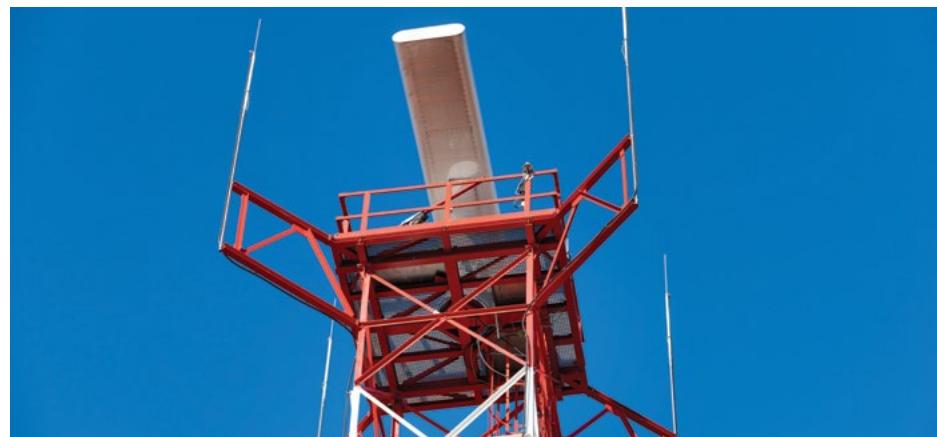
29. konferencija Međunarodne federacije udruženja kontrolora zračnog prometa (IFATCA)

- na skupu je sudjelovalo više od 200 sudionika iz područja kontrole zračnog prometa iz zemalja Afrike i Bliskog istoka, a predstavljen je AMC portal i CroVIBE

16. studenog 2018.

Sustav za nadzor prometa i vođenje zrakoplova na manevarskim površinama (A-SMGCS)

- u operativni rad pušten na zagrebačkoj Zračnoj luci „Franjo Tuđman“
- vrijedan 4,4 milijuna eura, od čega je za 85 % troškova odobreno sufinanciranje iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF-ov fond)
- projekt je posebno značajan za uvjete smanjene vidljivosti koji su na području zagrebačke zračne luke učestali i u kojima se aerodromski kontrolor zračnog prometa oslanja na prikaz prometne situacije na ekranima sustava

Projekt "Bura Dubrovnik"

HKZP je tijekom 2018. započeo s izradom projektne dokumentacije za projekt "Bura Dubrovnik", nakon dovršetka studije izvodljivosti koja je dala pozitivnu ocjenu ekonomske opravdanosti projekta uz pomoć sredstava iz EU-a ili državnih sredstava, i to uzimajući u obzir društvene koristi i razvojne učinke projekta. Problem bure na Zračnoj luci Dubrovnik (ZLD) prisutan je otkako postoji i zračna luka, dakle 55 godina. Brzine, smjerovi i karakteristike bure na tom području su takvi da je slijetanje ponekad vrlo opasno ili nemoguće, i zato je cilj projekta provesti istraživanja i stvoriti sustav koji bi, temeljem puno detaljnijih mjerena i prognoza, unaprijedio upozorenja o opasnosti zbog bure. Sustav za podršku donošenju operativnih odluka će podići sigurnost i protočnost, te povećati ekonomsku učinkovitost i pravovremenost zračnog prometa na ZL Dubrovnik. Planirano trajanje projekta procijenjene vrijednosti oko 55 milijuna HRK je 4 godine. Sudionici projekta su HKZP kao nositelj i najrelevantniji partneri na nacionalnoj razini: Državni hidrometeorološki zavod, Prirodoslovno - matematički fakultet Zagreb - Geofizički odsjek, Fakultet prometnih znanosti Zagreb, Croatia Airlines, Zračna Luka Dubrovnik, Fakultet elektrotehnike i računarstva i Fakultet strojarstva i brodogradnje.

AMC PORTAL

AMC portal trenutačno je jedinstveni operativni alat za upravljanje zračnim prostorom, zasnovan na IT tehnologijama, koji se operativno koristi u Republici Hrvatskoj od lipnja 2017.:

- vođen vizijom šire dostaupnosti zračnog prostora za sve korisnike, prema njihovim stvarnim potrebama i funkcionalnim mogućnostima sustava za ASM kako bi se korisnike sigurno integriralo u zračni prostor
- razvijen iz operativne perspektive
- prema rezultatima ispitivanja korisničkih potreba i zahtjeva za zračnim prostorom
- u skladu s razvojem novih tehnologija (bespilotni zrakoplovi – RPAS/UAS)
- primjena naučenih lekcija u svakoj verziji sustava
- modularni pristup koji omogućuje posebno prilagođena rješenja za različite postupke i ne utječe na krajnji rezultat – korisnicima su dostupne INFORMACIJE U STVARNOM VREMENU

PREDSTAVLJANJE AMC PORTALA

6. - 8. ožujka 2018. Madrid

Svjetski kongres industrije upravljanja zračnim prometom

7. - 9. svibnja Dubai, ATC Forum

12. - 13. svibnja Osijek Drone Expo

(sajam dronova i prateće opreme)

Razvoj AMC portala

2014. – 2015.

- razvoj koncepta
- korisnički forumi
- procjena

2016.

- tehnička specifikacija
- druga dokumentacija
- razvoj

2017. v1.0

- testiranje
- ponovna procjena proizvoda
- nadogradnja koncepta
- operativna verzija v1.0
- korisnički forum
- tehnička specifikacija

lipanj 2017. operativna verzija v1.0

2018. do v2.1

- poboljšani postupci ASM-a
- implementirane nove mogućnosti AA-a
- redizajnirani moduli za AA i AMC
- daljnji razvoj
- integracija sustava RPAS/UAS
- implementirani zahtjevi GDPR-a
- razvoj i testiranje aplikacija za pametne telefone
- uvedene nove uloge (NSA, policija)

2019. v3.0

- redizajnirano okruženje za ASM3
- aplikacije za pametne telefone
- aplikacija za korisnike sustava RPAS/UAS
- razvoj praćenja sustava RPAS/UAS u stvarnom vremenu

EKONOMSKA KATEGORIJA

Identificirani rizici:

- Upravljanje ekonomskim resursima
- Upravljanje doprinosom HKZP-a ekonomskim promjenama
- Svijest HKZP-a za odgovoran utjecaj na lokalnu i nacionalnu ekonomiju

HKZP cilj 2030:

Pružanje usluga koje su sigurne i ekološki prihvatljive na zahtijevanoj razini kapaciteta, uz efikasno planiranje i upravljanje kako troškovima, tako i prihodima poslovanja. Osnova za to su petogodišnji planovi poslovanja pa potom godišnji planovi poslovanja čije se izvršenje kontinuirano provjerava i prati na mjesecnoj razini.

Najveći utjecaj na globalne ciljeve održivog razvoja

Osigurati optimalni kapacitet zračnog prostora uz primjenu visokih standarda sigurnosti, operativnih i tehnoloških inovacija te ekoloških standarda.

Finansijski pokazatelji poslovanja u 2018.

Prihodi i troškovi 2018.

Prihodi od prodaje 808.142 (u 000 HRK)	Ostali poslovni prihodi 36.558 (u 000 HRK)	Materijalni troškovi 65.317 (u 000 HRK)	Neto plaće i nadnice 223.669 (u 000 HRK)	Porezi i doprinosi iz i na plaće 220.334 (u 000 HRK)	Amortizacija 102.447 (u 000 HRK)	Ostali rashodi 66.407 (u 000 HRK)	Rezerviranja i vrijednosna usklađenja 97.744 (u 000 HRK)
95,2 %-tno učešće	4,3 %-tno učešće	8,3 %-tno učešće	28,4 %-tno učešće	28,0 %-tno učešće	13,0 %-tno učešće	8,4 %-tno učešće	12,4 %-tno učešće
Ukupno poslovni prihodi 844.700 (u 000 HRK)				Ukupno poslovni rashodi 775.918 (u 000 HRK)			
99,5 %-tno učešće				98,7 %-tno učešće			

Operativna dobit (EBIT) 68.782 (u 000 HRK)	Finansijski prihodi 4.437 (u 000 HRK)	Finansijski rashodi 10.479 (u 000 HRK)	Dobit prije oporezivanja 62.740 (u 000 HRK)	Porez na dobit 10.038 (u 000 HRK)
8,1 %-tno učešće	0,5 %-tno učešće	1,3 %-tno učešće	7,4 %-tno učešće	1,2 %-tno učešće
Ukupni prihodi 849.137 (u 000 HRK)			Neto dobit 52.702 (u 000 HRK)	
100,0 %-tno učešće			6,2 %-tno učešće	

Ključni pokazatelji

Finansijski pokazatelji (000 HRK)	2017.	2018.	Postotak promjene 2018. / 2017.
• Poslovni prihodi	777.922	844.700	8,6%
• Prihod od prodaje	747.712	808.142	8,1%
• Poslovni rashodi ¹	665.702	775.918	16,6%
• Neto plaće i nadnice	215.994	223.669	3,6%
• EBITDA ²	219.494	171.229	-22,0%
• Neto dobit ³	91.318	52.702	-42,3%
• Produktivnost (po zaposlenom)	1.064	1.122	5,5%
• Dugotrajna imovina	482.648	514.631	6,6%
• Kratkotrajna imovina	656.567	729.429	11,1%
• Vlastiti kapital i rezerve	681.700	734.402	7,7%
• Investicije	83.772	111.168	32,7%

Poslovni rashodi¹ - Veći postotak povećanja poslovnih rashoda u odnosu na postotak povećanja poslovnih prihoda rezultat je ukalkuliranih troškova po SES regulativi u iznosu 76,5 milijuna HRK

EBITDA² - dobit prije kamata, poreza i amortizacije

Neto dobit³ - visoki negativni postotak promjene u odnosu na prethodnu godinu rezultat je ukalkuliranih troškova po SES regulativi.

Ostali pokazatelji	2017.	2018.	Postotak promjene 2018. / 2017.
• Broj zaposlenih 31.12.	740	758	2,4%
• Prosjek broja zaposlenih krajem razdoblja	731	753	3,0%
• Broj kontrolora zračnog prometa s dozvolama 31.12.	268	273	1,9%
• Prosječni broj sati osposobljavanja po zaposlenom	73	54	-26,0%
• Kontrolirane operacije IF GAT (FIR Zagreb)	586.684	646.656	10,2%
• Koeficijent tekuće likvidnosti	5,36	4,94	-7,8%
• Koeficijent zaduženosti	0,27	0,24	-11,1%

Izravno stvorena i distribuirana ekomska vrijednost (HRK) 2018.

IZRAVNO STVORENA EKONOMSKA VRJEDNOST

Prihodi 818.188.960 HRK

DISTRIBUIRANA EKONOMSKA VRJEDNOST

668.777.518 HRK

Operativni troškovi	174.784.096 HRK
Troškovi zaposlenika	469.414.888 HRK
Plaćanja davateljima kapitala	1.882.414 HRK
Uplate u državni proračun	22.465.182 HRK
Ulaganja u zajednicu	230.938 HRK

ZADRŽANA EKONOMSKA VRJEDNOST

149.411.442 HRK

Ekonomska vrijednost

- Izravno stvorena ekomska vrijednost uključuje prihode od prodaje od 98,8 %, a ostatak se odnosi na prihode s osnova kamata i ostale poslovne prihode.
- Prihodi od prodaje odnose se na naknadu za korištenje usluga koje HKZP pruža korisnicima zračnog prostora. Visina naknade razlikuje se za rutne (RH i BiH) i terminalne usluge i ovisi o ostvarenom broju obračunskih jedinica temeljenih na strukturi i vrsti kontroliranih operacija – letova i vrijednosti (cijeni) obračunske jedinice. Naplata prihoda iz inozemstva iznosi oko 95 %.
- Operativni troškovi obuhvaćaju materijalne troškove koji se odnose na: troškove energije, rezervnih dijelova, zakupa domaćih i međunarodnih vodova, troškove usluga prijenosa podataka, prijevoza, održavanja opreme, školovanja i osposobljavanja kontrolorskog osoblja, prava korištenja licenci i radijske frekvencije, dnevnička za službena putovanja i putnih troškova, ukalkulirane troškove po SES regulativi i ostale nespomenute troškove.
- Troškovi zaposlenika u 2018. obuhvaćaju bruto plaće svih zaposlenih s doprinosima iz i na bruto plaće u iznosu 444 milijuna HRK uvećani za ukupno obračunate naknade zaposlenih (uključen i dobrotvoljni mirovinski fond) u iznosu 24,4 milijuna HRK, a sve sukladno važećem Kolektivnom ugovoru.
- Plaćanja davateljima kapitala odnose se na kamate na neotplaćeni iznos glavnice po realiziranim kreditima sukladno planiranoj dinamici otplate.
- Uplate u državni proračun odnose se na obvezu uplate s naslova poreza na dobit u iznosu 22,5 milijuna HRK.
- Ulaganja u zajednicu odnose se na donacije i sponsorstva.
- Zadržana ekomska vrijednost čini razliku između izravno stvorene ekomske vrijednosti i distribuirane ekomske vrijednosti.

Detaljne informacije o ekonomskom učinku dostupne su u Godišnjem izvješću o stanju Društva u 2018., objavljenom na stranici <http://www.crocontrol.hr/default.aspx?id=1372>.

ČLANSTVO HKZP-a

1. COOPANS
2. FAB CE (kroz članstvo RH)
3. Eurocontrol (kroz članstvo RH)
4. Gate One
5. CANSO
6. A6
7. SESAR JU
8. SESAR DM
9. NewPENS
10. Turistička zajednica Velike Gorice
11. Klub izvoznika časopisa Lider
12. HGK
13. HUP

NAGRADE I PRIZNANJA u 2018.

Zlatna kuna

Hrvatska gospodarska komora - Komora Zagreb dodijelila je 18. prosinca 2018. HKZP-u plaketu „Zlatna kuna“ za ostvarene poslovne rezultate u 2017. u kategoriji velikih trgovačkih društva na području Zagrebačke županije.

Kriteriji izbora uključili su financijsku, tehnološku i inovativnu izvrsnost, mjerljivu ukupnim prihodom, ulaganjem u razvoj, izvozom i zapošljavanjem.

EU projekti

Sufinancirano instrumentom Europske unije za povezivanje Europe

Hrvatska kontrola zračne plovidbe sudjeluje u brojnim projektima koje finansira EU, a iz Instrumenta za povezivanje Europe (CEF) povukla je dodatna sredstva kao potporu za svoje razvojne projekte u razdoblju 2014. – 2020. CEF je ključan finansijski instrument EU-a kojemu je glavni cilj pružanje finansijske pomoći za projekte razvoja transeuropskih mreža u području prometa, energetike i digitalnih usluga.

Vrijednost projekata iz poziva CEF2014 vezanih za HKZP-ov dio sudjelovanja bila je 4,1 milijuna eura uz sufinanciranje do najviše 2,1 milijuna eura.

Ukupna vrijednost osam projekata iz poziva CEF2015 (HKZP-ov dio) za koje je odobreno sufinanciranje je 18,4 milijuna eura , s udjelom iz EU fondova do maksimalno 15,6 milijuna eura.

Na INEA CEF 2016 natječaju odobreno je sufinanciranje još pet projekata u kojima sudjeluje HKZP. Ukupna vrijednost im je oko 6 milijuna eura, s maksimalnom mogućnošću sufinanciranja do 5 milijuna eura.

Sufinanciranje još jednog projekta u kojem HKZP sudjeluje kao dio COOPANS-a odobreno je kroz INEA CEF 2017 natječaj. Vrijednost HKZP-ovog udjela u projektu je 10,4 milijuna eura, s maksimalnom mogućnošću sufinanciranja od 5,2 milijuna eura.

Tijekom 2018. nije bilo novog INEA CEF natječaja za sufinanciranje projekata iz područja SESAR-a.

OKOLIŠNA KATEGORIJA

Efikasno korištenje prirodnih resursa

Identificirani rizici:

- Upravljanje i očuvanje prirodnih resursa
- Upravljanje doprinosom HKZP-a klimatskim promjenama
- Razvijati svijest HKZP-a za odgovoran utjecaj na okoliš

HKZP cilj 2030:

Osigurati vođenje zračnog prometa u cilju poboljšanja horizontalne učinkovitosti leta na ruti tijekom planiranog referentnog razdoblja - RP2.

Najveći utjecaj na ciljeve održivog razvoja

Udio obnovljive energije u ukupnoj potrošnji finalne energije: 100 % ZelEn

Utjecaj na okoliš i važnost ublažavanja stakleničkih plinova

Utjecaj zračnog prometa najčešće je povezan sa zračnim lukama na kojima dolazi do udruživanja velikog broja dionika - zračnih luka, kontrole zračnog prometa, pilota, zrakoplova odnosno zrakoplovnih kompanija. Glavni ekološki kriteriji utjecaja zračnog prometa jesu buka zrakoplova, emisija štetnih plinova iz motora zrakoplova, onečišćenje zemlje i vode na lokalitetima i zračnim lukama te otpadni materijali.

HKZP izravno utječe na okoliš kroz sustave za komunikaciju, navigaciju i nadzor zračnog prometa, korištenjem obnovljivih izvora energije i racionalnom potrošnjom prirodnih resursa (električne energije, vode i goriva za pogon opreme), komunalnom bukom koja može nastati radom uređaja i strojeva i centralnog klimatizacijskog sustava te stvaranjem otpada. HKZP neizravno utječe na okoliš kroz smanjenje emisija štetnih plinova i buke zrakoplova putem mjera optimizacije zračnog prostora i mreže zračnih puteva koje redovito provodi.

HKZP je prepoznao važnost očuvanja okoliša, te posvećuje posebnu pažnju kontinuiranom razvoju sustava upravljanja okolišem koji uz sustav upravljanja sigurnošću i kvalitetom predstavlja preduvjet za učinkovito pružanje usluga te kvalitetno upravljanje poslovnim procesima.

Utjecaj na okoliš vidljiv je kroz nekoliko različitih segmenata, od kojih su najvažnije operativne usluge u zračnom prometu, usluge komunikacije, navigacije i nadzora te usluge zrakoplovnog informiranja i zrakoplovne meteorologije. Njihovom provedbom i razmatranjem utjecaja na okoliš utvrđeni su značajni aspekti i ciljevi okoliša HKZP-a uključujući i nove načine praćenja utjecaja zračnog prometa na okoliš s jasno kvantificiranim podacima smanjenja stakleničkih plinova.

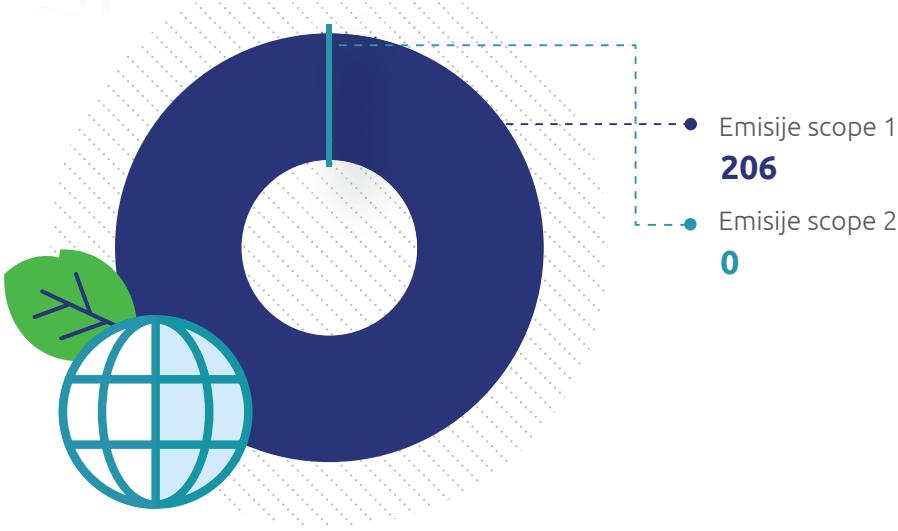
Direktne emisije koje je HKZP identificirao potječu od upotrebe energenata za vlastite potrebe prijevoza, pogona agregata (pomoćni izvor napajanja električnom energijom) i strojeva za gospodarsko održavanje lokacija.

HKZP je od početka 2018. započeo praćenje potrošnje energenata iz neobnovljivih izvora kako bi kvantificirao podatke i dobio direktne emisije stakleničkih plinova (Scope 1).

Stoga je 2018. postavljena kao bazna godina za usporedbu s idućim razdobljima izvještavanja. Izračun je dobiven pomoću standarda GHG Protocol Corporate kojeg je razvio the World Resources Institute (WRI) i the World Business Council on Sustainable Development (WBCSD) u skladu sa smjernicama IPCC 2006 Guidelines for National Greenhouse Gas Inventories.

Emisije CO₂

Tablica: Prikaz količine emisije stakleničkih plinova u tonama za 2018.

Iznos indirektnih emisija koje su vezane uz Scope 2 je nula (0), jer HKZP kupuje 100 %-tну električnu energiju iz obnovljivih izvora. Radi se o HEP ZelEn proizvodu koji HEP Opskrba nudi kupcima. ZelEn je električna energija proizvedena u HEP-ovim hidroelektranama koje su upisane u registar jamstva podrijetla električne energije, a kupcima se dostavlja dokaz o podrijetlu temeljem „Metodologije utvrđivanja podrijetla električne energije (NN 133/2014)“. Za izdavanje jamstva te uspostavu i vođenje registra jamstava podrijetla električne energije odgovoran je Hrvatski operator tržišta energije (HROTE). Emisija za kupce ZelEn-a je 0 kg/CO₂.

Postignuća u upravljanju okolišnog utjecaja i očuvanju okoliša

Provedbenom uredbom (EU) br. 390/2013, definiran je okoliš kao jedan od četiri ključna područja performansi za usluge u zračnoj plovidbi. Uredbom se definira efikasnost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju (KEA) i ključni pokazatelj učinkovitosti (Key Performance Indicator – KPI) u području okoliša, a posebnom odlukom Komisije definirane su ciljne vrijednosti.

HKZP je prepoznao važnost smanjenja stakleničkih plinova i sudjeluje u radu povjerenstva za međusektorsku koordinaciju za nacionalni sustav za praćenje emisija stakleničkih plinova pri Ministarstvu zaštite okoliša i energetike. Povjerenstvo izrađuje izvješća o inventaru emisija stakleničkih plinova koje revidiraju stručnjaci (Expert Review Team - ERT) Okvirne konvencije Ujedinjenih naroda o promjeni klime (UNFCCC).

Projekti poput SECSI FRA, izgradnja fotonaponske centrale, rekonstrukcija klimatizacije nove zgrade HKZP-a i sustava pripreme potrošne tople vode uz korištenje obnovljivih izvora energije, imaju za cilj smanjenje stakleničkih plinova i potrošnje električne energije korištenjem energije iz obnovljivih izvora (sunce, podzemne vode). Uvođenjem sustava upravljanja okolišem i razvojem navedenih projekata, HKZP je usmjerio svoje poslovanje prema niskougljičnom razvoju u skladu sa strategijama RH koje dugoročno usmjeravaju gospodarski i socijalni razvoj prema društvu s niskim emisijama stakleničkih plinova.

HKZP je utvrdio značajne aspekte okoliša koji se kontinuirano prate i ažuriraju minimalno jednom godišnje i definirao opće i pojedinačne ciljeve zaštite okoliša vodeći računa o očuvanju i racionalnom korištenju prirodnih resursa (električna energija, voda i gorivo), korištenje prirodno obnovljivih izvora energije, o prevenciji onečišćenja, izvježbanosti zaposlenika u slučaju akidentnih situacija i izboru dobavljača prema zahtjevima zaštite okoliša.

Značajni aspekti okoliša HKZP-a:

- elektromagnetsko zračenje
- buka zrakoplova
- optimizacija zračnog prostora i mreže zračnih puteva
- potrošnja električne energije
- buka centralnog sustava klimatizacije
- generiranje opasnog otpada

U realizaciji ciljeva okoliša u HKZP-u sudjeluju svi zaposlenici, svatko u okviru svojih radnih aktivnosti i prihvativom utjecaju njegovih radnih procesa na okoliš.

Značajni aspekti okoliša u HKZP-u su kao bitne odrednice razvoja uključene u upravljanje organizacijom. Značajne aktivnosti sustava upravljanja okolišem u 2018. odvijale su se kroz značajne aspekte okoliša:

Indirektno smanjenje buke zrakoplova i smanjenje emisije štetnih plinova

Na pojavu, opseg i jačinu buke zrakoplova i emisije stakleničkih plinova iz motora zrakoplova izvorno utječu naši korisnici usluga (zrakoplovne kompanije), a HKZP sudjeluje u smanjenju razina emisije buke i štetnih plinova kroz optimizaciju zračnog prometa i mreže zračnih puteva nudeći svojim korisnicima mogućnost korištenja najkraćih ruta.

HKZP je izradio i objavio postupke za smanjenje buke za zračne luke koje su zatražile njihovo objavljivanje. U 2018. nije bilo novih zahtjeva od strane operatora aerodroma za izradu postupaka za smanjenje buke.

SECSI FRA

Projekt uspostave zračnog prostora slobodnih ruta pod nazivom Inicijativa zajedničkog zračnog prostora jugoistočne Europe (South East Common Sky Initiative Free Route Airspace - SECSI FRA) pušten je u operativnu uporabu 1. 2. 2018.

Koncept pruža mogućnost korištenja najkraćih ruta po izboru korisnika (zračnih prijevoznika) iz središnje ka jugoistočnoj Europi, tj. po jugoistočnoj prometnoj osi, a kroz smanjenje potrošnje goriva, skraćivanje trajanja putovanja i manju emisiju CO₂ pogoduje i putnicima i zaštiti okoliša.

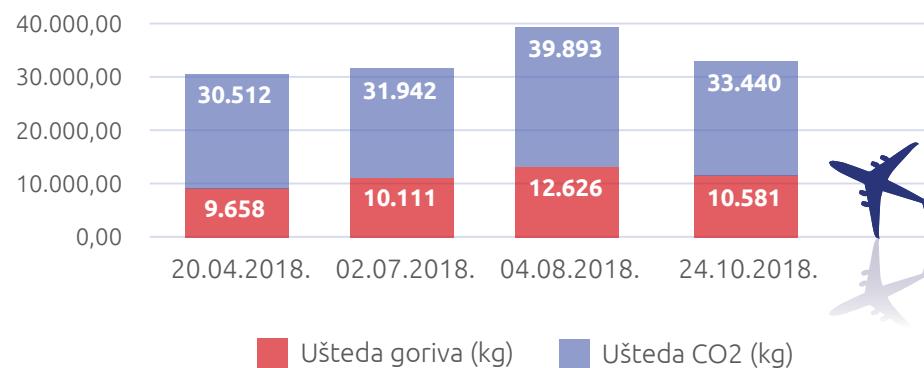
Društvo kroz inicijativu SECSI FRA direktno pridonosi smanjenju KEA neučinkovitosti i omogućuje svojim korisnicima korištenje najkraćih ruta na širem geografskom području uz učinak na smanjenje potrošnje goriva i posljedično smanjenje emisija štetnih plinova CO₂ i NO_x.

Mjerenja ušteda sukladno definiranim parametrima provode se četiri puta godišnje pri čemu se koristi alat za postoperativne analize NET Strategic Tool (Eurocontrol). Alat je u mogućnosti simulirati uštede s obzirom na ono što HKZP stavlja na raspolaganje korisnicima. Za analizu u 2018. za prometnu potražnju za odabrane datume (8071 leta) izvršena je simulacija prometa na rutnoj mreži prije i poslije uvođenja SECSI FRA, nakon čega su izvršene usporedbe i izračunate uštede po letu (ukupno 22,34 goriva/kg, 70,59 CO₂/kg i 0,33 NO_x/kg).

Ciljevi se prate na razini funkcionalnih blokova zračnog prostora (Functional Airspace Block - FAB). U Europi ima 9 FAB-ova, a svaka zemlja provodi svoja mjerenja. Praćenje pokazatelja je kontinuirano, a izvještavanje na godišnjoj razini. Prema zadnjem izvještaju iz svibnja 2018. za 2017., na razini FAB-a ostvareno je minimalno odstupanje od 0,01, odnosno ostvarena je vrijednost 1,91, a ciljna vrijednost na razini FAB-a je 1,90. Pojedinačno, Hrvatska je postigla zadovoljavajući rezultat od 1,5.

Smanjenje emisija i potrošnje goriva po danu

Tablica: Prikaz smanjenja emisija stakleničkih plinova i goriva u kg, temeljem simulacije prometa na rutnoj mreži za odabrane datume u 2018.

Izrađen je koncept zračnog prostora koji se temelji na performansama zrakoplova (Performance Based Navigation - PBN). Navedeni koncept omogućit će povezivanje procedura gornjeg zračnog prostora na mrežu ruta za preciznu prostornu navigaciju u donjem zračnom prostoru (TMA), dolazne i odlazne instrumentalne zrakoplovne navigacijske postupke i završni prilaz na zračnim lukama za staze u upotrebi. Također se izrađuju tehnike za neprekinuto snižavanje i neprekinuto penjanje zrakoplova (CDA/CDO) za zračne luke gdje je to moguće. Očekivani dobici su optimizacija prometnih tokova, smanjenje emisije ispušnih plinova, smanjenje troškova aviokompanija, smanjenje opterećenja kontrolora i drugo.

Sustavi i politike za održivo upravljanje okolišem

U prethodnom razdoblju sustav upravljanja okolišem u HKZP-u (Environment Management System – EMS) pokazao je značajan napredak. HKZP je u ožujku 2018., a nakon provedene prilagodbe sustava novoj normi, uspješno recertificirao sustav upravljanja okolišem po standardu ISO 14001:2015 za pružanje operativnih usluga u zračnom prometu, usluga komunikacije, navigacije i nadzora, zrakoplovnog informiranja i zrakoplovne meteorologije za lokacije u Zagrebu i podružnicama Split-Brač, Dubrovnik, Pula, Rijeka, Lošinj, Zadar i Osijek.

Politika upravljanja okolišem u HKZP-u dostupna je na mrežnoj stranici www.crocontrol.hr.

Svi zaposlenici, kao i vanjski izvođači radova koji rade za ili u ime HKZP-a, upoznati su s Politikom upravljanja okolišem u HKZP-u.

Uprava HKZP-a daje maksimalnu podršku kontinuiranom poboljšanju sustava upravljanja okolišem, kako kroz osiguravanje raspoloživih resursa, tako i kroz maksimalnu posvećenost edukaciji zaposlenika, te prihvata preporuke za poboljšanje sustava.

Interne procjene okoliša provode se u HKZP-u od 2015. Unazad dvije godine procjene se provode u sklopu sveobuhvatnih internih procjena sustava upravljanja kvalitetom, okolišem i zaštitom na radu (QMS, EMS i OHSAS). U sjedištu HKZP-a provode se svake godine, a u podružnicama prema trogodišnjem planu. Plan je u trogodišnjem ciklusu obuhvatiti sve podružnice HKZP-a.

Sustavi i pokazatelji uspješnosti upravljanja energijom, te ulaganje u obnovljive izvore

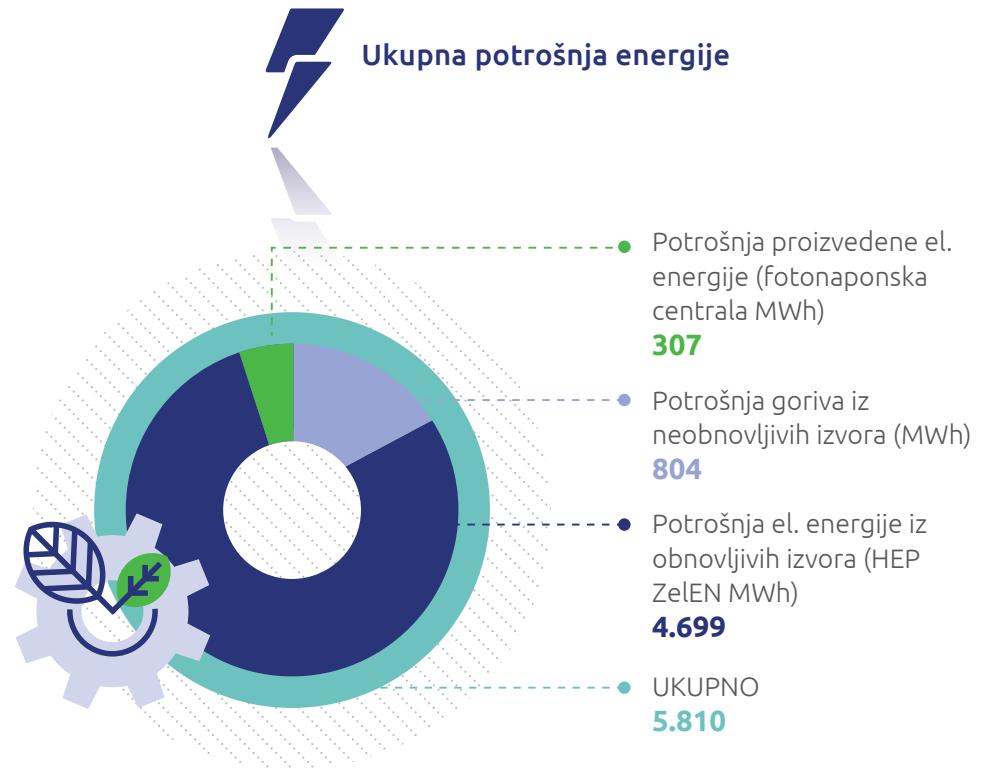
HKZP vodi konstantnu brigu o okolišu i kroz racionalno korištenje energetika. Postupkom praćenja ključnih električnih potrošača definirana su mjerna mesta za sjedište HKZP-a s pripadajućim potrošačima za koja se redovito prikupljaju relevantni podaci o snazi (kW, kVAr, cos fi) i izrađuje analiza potrošnje električne energije. Na temelju ove analize može se vidjeti jesu li organizacijskim i tehničkim mjerama koje ne ugrožavaju sigurnost zračnog prometa moguće uštede u potrošnji električne energije.

Analizom potrošnje značajnih potrošača električne energije u HKZP-u utvrđena je manja potrošnja električne energije u 2018. u odnosu na 2017., a primjećuje se i poboljšanje faktora snage (cos fi), odnosno manje gubitaka električne energije i veće iskorištenje radne snage.

HKZP je u 2018. uveo sustav praćenja potrošnje električne energije i postavlja je kao baznu godinu za daljnja praćenja i upravljanja potrošnjom električne energije. Izračuni potrošnje dobiveni su temeljem mjesecnih obračuna u 2018.

Od značajnijih radova na elektroenergetskom sustavu HKZP-a u Velikoj Gorici tijekom 2017. i 2018., izvršena je rekonstrukcija stare zgrade koja je uključivala zamjenu kompletne rasvjete (u LED rasvjetu) te pumpi tople i hladne vode u strojarnici, što je rezultiralo smanjenjem ukupne potrošnje električne energije. Provedenim organizacijskim i tehničkim mjerama ostvarene su uštede u 2018. u potrošnji električne energije od cca 10 %. Zabilježeno je blago povećanje potrošnje na operativnim potrošačima zbog instaliranja nove opreme.

40 % potrošnje električne energije otpada na operativne potrošače, 20 % na sustav klimatizacije, a nešto manje od 10 % na potrošnju kuhinje. Potrošnja administrativnih prostora je oko 30 % i na tom području planiraju se daljnje uštede.

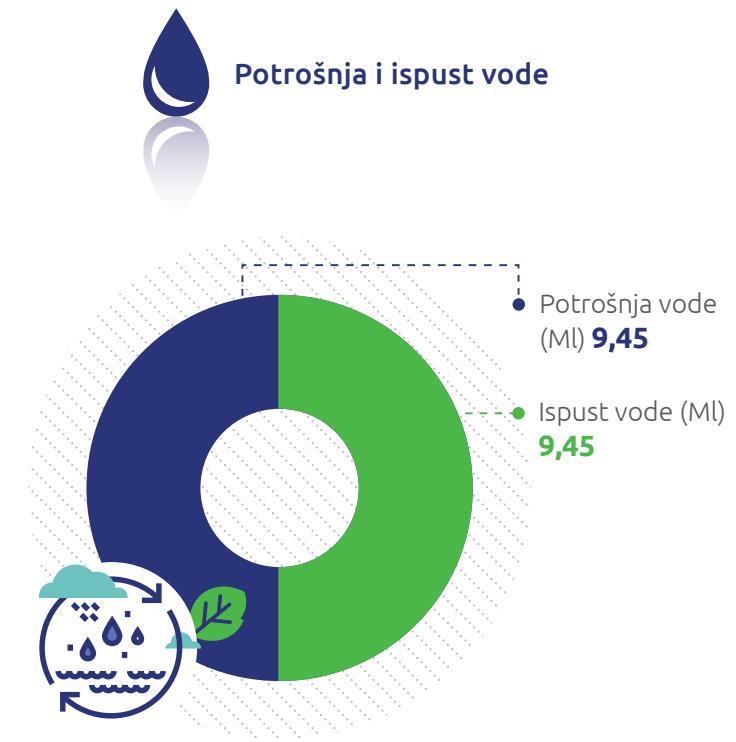

Tablica: Prikaz potrošnje energije iz obnovljivih i neobnovljivih izvora za 2018.

HKZP je nakon dugog kontinuiranog eksplotacijskog razdoblja klimatizacije prostora nove zgrade i povećanog udjela uređaja koji disipiraju energiju u prostor, pokrenuo projektiranje i realizaciju rekonstrukcije dijela klimatizacijskog sustava. Najveći dio radova obavljen je tijekom 2018. - zamjena električnog grijачa pripreme potrošnje tople vode toplinskom pumpom i zamjena rashladnih tijela učinkovitijim jedinicama koje za hlađenje koriste između ostalog, podzemne vode ili zrak.

Hrvatska ima veliki hidrogeološki potencijal i zone koje obiluju podzemnim vodama. Podzemne vode su veliki energetski geotermalni potencijal koji se može iskoristiti kao trajan i kontinuiran dotok vode za normalno funkciranje dizalice topline. U skladu s vodopravnim uvjetima i procedurama Hrvatskih voda te vodoistražnim radovima, utvrđeno je da je za HKZP-ov projekt vodu najracionalnije iskoristiti za potrebe dizalice topline. Rad u režimu dizalice topline koristit će se kada sustav vrelvodnog grijanja ne radi (tijekom prijelaznog razdoblja). Nakon završetka planiranih radova sustav kreće u rad u travnju 2019.

HKZP aktivno razmatra pitanja racionlognog korištenja prirodnih resursa, uključujući i potrošnju vode (voda za piće ili sanitetska voda) koju dobiva iz sustava javne vodoopskrbe. Odvodnja vode riješena je sustavom interne odvodnje koji vodi do sustava javne odvodnje.

Tablica: Prikaz potrošnje vode i ispust vode u megalitrama

Fotonaponska centrala

HKZP je jedan od prvih pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u Europi, koji je za poslovne potrebe primijenio obnovljive izvore energije snage 345 kW.

Nakon projekata hibridnih sustava napajanja sunce/vjetar „Kavaran“ kod Pule i „Koločep“ kod Dubrovnika, HKZP je 2015. realizirao projekt „Sunčana elektrana HKZP-a“ na lokaciji u Velikoj Gorici.

HEP ZelEn – 100 % električne energije iz obnovljivih izvora

HKZP od prosinca 2017. kupuje električnu energiju HEP ZelEn. Riječ je o zelenoj energiji dobivenoj isključivo iz obnovljivih izvora. Emisija stakleničkih plinova za kupce ZelEn-a iznosi 0 kg/CO₂.

Kontinuirano poboljšanje i investiranje u nove tehnologije i sustave

HKZP je za zakup telekomunikacijskih kapaciteta i usluge mobilne telefonije za svaki ponuđeni tip mobilnog i 4G USB uređaja zatražio ispunjenje više ekoloških uvjeta npr. da su uređaji prikladni za recikliranje i pakirani u ambalažu koja se može reciklirati i dati na ponovnu uporabu ili reciklažu kao sekundarna sirovina i/ili je izrađena od recikliranog materijala. Priručnik za mobilne i 4G USB uređaje mora sadržavati upute o energetskim uštedama pri njihovom korištenju.

Gospodarenje otpadom

Postupanje s otpadom značajan je aspekt okoliša HKZP-a. Sa svrhom uređenja i upravljanja privremenim odlagalištem otpada u 2018. je nabavljen kontejner - hidraulična preša za odlaganje komunalnog otpada na lokaciji u Velikoj Gorici te spremnici za odvojeno skupljanje sirovina za zgradu u sjedištu i podružnicama HKZP-a. HKZP postupa s otpadom poštjujući osnovna načela i primjenjujući red prvenstva gospodarenja otpadom. U HKZP-u se uz komunalni otpad prikupljaju, odvajaju i ekološki zbrinjavaju neopasni i opasni otpad.

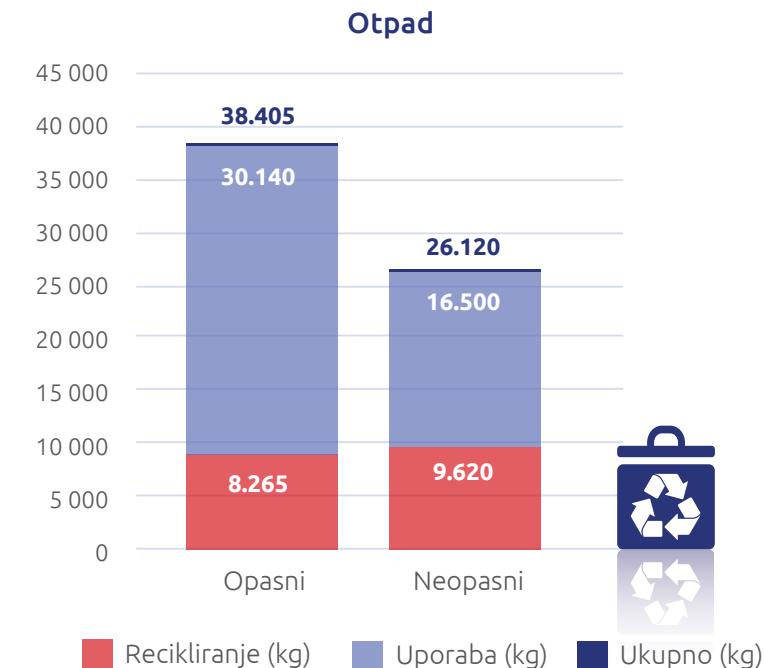
HKZP kod pružanja usluga uvažava potrebe zainteresiranih strana (zakonodavac, korisnici usluga, vlasnik, zaposlenici, dobavljači, društvo). Značajne, zainteresirane strane su korisnici usluga, zakonodavac i društvo, koji posredstvom institucija RH propisuju zakonske zahtjeve i druge obaveze koje je HKZP dužan poštovati i kontinuirano se usklađivati s njima.

Promjene zakonske regulative u HKZP-u se konstantno prate i ažuriraju kroz dokumentaciju i na EMS koordinacijama, a po potrebi se osnivaju timovi koji sudjeluju u aktivnostima usklađenja.

Izvježbanost zaposlenika u slučaju akcidentnih situacija

HKZP aktivno promiče odgovornost vlastitog utjecaja, kao i utjecaja zaposlenika na okoliš kroz edukacije, e-učenje i izvježbanost zaposlenika u slučaju akcidentnih situacija. U 2018. održane su vježbe pripravnosti i odziva na hitne situacije u okolišu u podružnicama Pula i Rijeka s ciljem osposobljavanja i upoznavanja zaposlenika s postupanjem u slučaju izvanrednih i hitnih situacija u sustavu zaštite okoliša.

Provjerena su postupanja i interna komunikacija zaposlenika u slučajevima istjecanja veće količine motornog ulja iz agregata (Podružnica Pula) i istjecanja elektrolita iz akumulatora (Podružnica Rijeka).

Tablica: Gospodarenje otpadom

DRUŠTVENA KATEGORIJA

Identificirani rizici:

- Upravljanje i ulaganje u ljudske resurse
- Upravljanje doprinosom HKZP-a društvenim promjenama
- Razvijati svijest HKZP-a za odgovoran utjecaj na društvo

HKZP cilj 2030:

Održati i razvijati pozitivno, motivirajuće radno okruženje u kojem svi zaposlenici stječu potrebne kompetencije i vještine. Nadalje, osigurati da se sve usluge pružaju na siguran i učinkovit način, neprekidno i interoperabilno.

Najveći utjecaj na globalne ciljeve održivog razvoja

- 4.5.1. Prosječni broj sati ospozobljavanja po zaposleniku Društva u 2018. iznosi 54 sata.
17.6.1. Broj sporazuma o znanosti i/ili tehnološkoj suradnji i programa između zemalja.

Zapošljavanje osoblja odgovarajućih kompetencija, kao i stalno ulaganje u njihov razvoj, obrazovanje i izvrsnost važan je preduvjet za sigurno i kvalitetno pružanje usluga. Adekvatan broj kontrolora i kontinuirano ospozobljavanje kandidata za stjecanje dozvole kontrolora zračnog prometa jedna je od temeljnih odrednica poslovanja Društva.

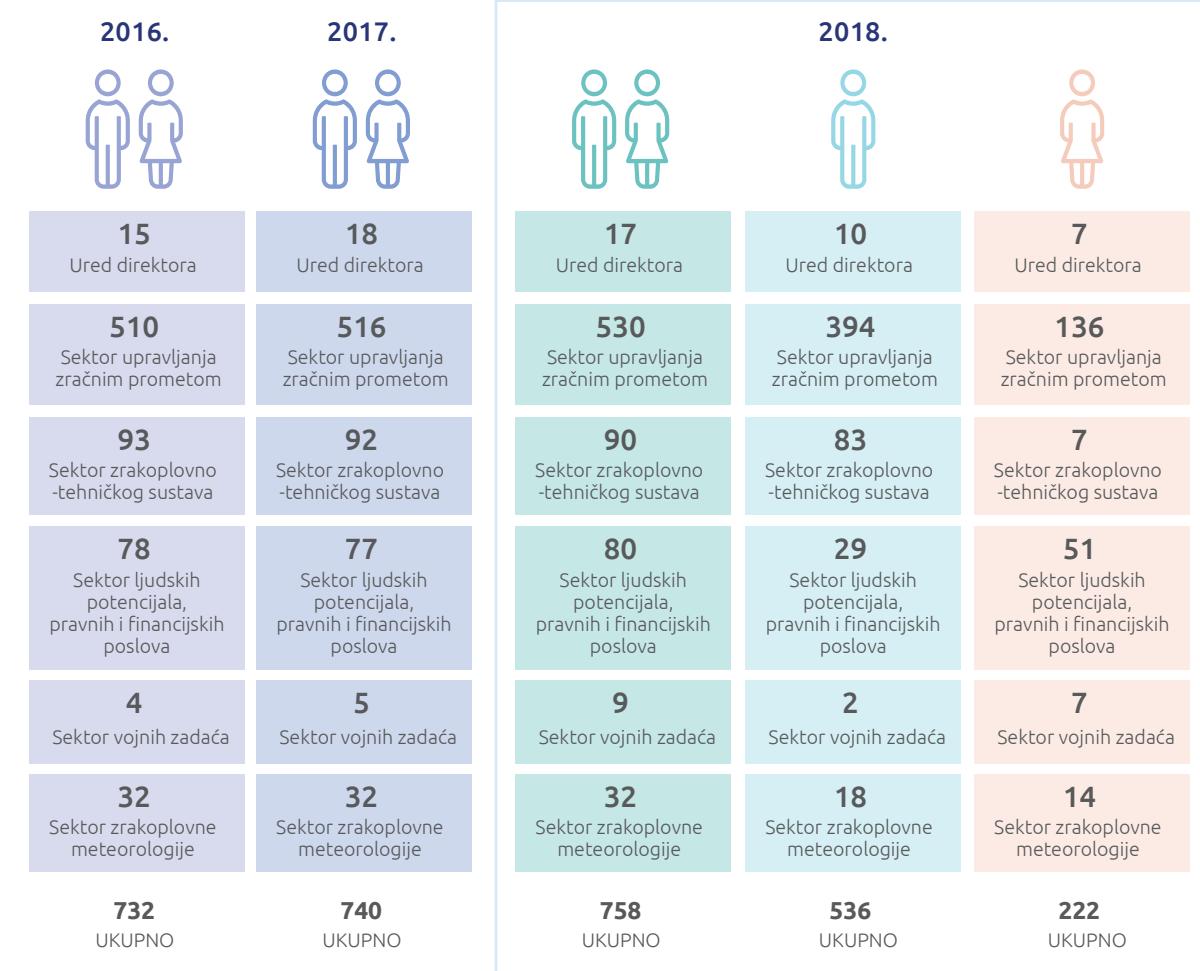
Društvo na dan 31. 12. 2018. ima 758 zaposlenika, od toga 541 muškarca i 217 žena. Popuna radnih mesta provodi se prema važećem Pravilniku o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mesta. U 2018. zaposleno je 38 novih zaposlenika.

U Sektoru upravljanja zračnim prometom (ATM) zaposleno je 29 zaposlenika, od toga 23 kandidata za stjecanje dozvole kontrolora-studenta - na određeno vrijeme, 1 zaposlenik na određeno vrijeme i 5 zaposlenika na neodređeno vrijeme.

U Sektoru ljudskih potencijala, pravnih i finansijskih poslova zaposlena su 4 zaposlenika. U Sektoru vojnih zadaća zaposlena su 4 zaposlenika na neodređeno vrijeme. U Sektoru zrakoplovne meteorologije zaposlen je 1 zaposlenik na određeno vrijeme.

U 2018. otišlo je ukupno 20 zaposlenika: iz Sektora upravljanja zračnim prometom (ATM) 15 zaposlenika, od čega 9 kandidata za dobivanje dozvole kontrolora-studenta zaposlenih na određeno vrijeme, 2 zaposlenika otišla su u mirovinu, 1 zaposlenik je otkazao ugovor o radu, 2 sporazumna prestanka ugovora o radu i 1 zaposleniku je istekao ugovor na određeno vrijeme. Iz Ureda direktora otišao je 1 zaposlenik – prestanak ugovora o radu na određeno vrijeme. Iz Sektora zrakoplovno-tehničkog sustava otišla su 2 zaposlenika od toga: 1 zaposlenik je preminuo i 1 zaposlenik otišao u mirovinu. Iz Sektora ljudskih potencijala pravnih i finansijskih poslova otišao je 1 zaposlenik – sporazumno prestanak ugovora o radu. Iz Sektora zrakoplovne meteorologije 1 zaposlenik otišao je u mirovinu.

BROJ ZAPOSLENIH PO SEKTORIMA 2016. - 2018.

RAZNOLIKOST NA UPRAVLJAČKIM FUNKCIJAMA PO SEKTORIMA NA DAN 31.12.2018.

	Ured direktora	Sektor upravljanja zračnim prometom	Sektor zrakoplovno-tehničkog sustava	Sektor ljudskih potencijala, pravnih i finansijskih poslova	Sektor vojnih zadaća	Sektor zrakoplovne meteorologije	UKUPNO
	3 RM	42 RM	12 RM	16 RM	3 RM	4 RM	80 RM
	2 M	31 M	11 M	8 M	3 M	3 M	58 M
	1 ž	11 ž	1 ž	8 ž	0 ž	1 ž	22 ž

BROJ ZAPOSLENIH PO PODRUŽNICAMA NA DAN 31.12.2018.

Split/Brač	64	49	15
Zadar	48	43	5
Dubrovnik	46	41	5
Pula	52	41	11
Rijeka	17	13	4
Lošinj	4	4	0
Osijek	13	11	2

UKUPNO

244

202

42

STAROSNA DOB 2016.-2017.

Broj radnika 2016.: 18

Broj radnika 2017.: 17

Dob: 19 - 24 god.

Broj radnika 2016.: 61

Broj radnika 2017.: 50

Dob: 25 - 29 god.

Broj radnika 2016.: 84

Broj radnika 2017.: 81

Dob: 30 - 34 god.

Broj radnika 2016.: 113

Broj radnika 2017.: 103

Dob: 35 - 39 god.

Broj radnika 2016.: 184

Broj radnika 2017.: 190

Dob: 40 - 44 god.

Broj radnika 2016.: 99

Broj radnika 2017.: 113

Dob: 45 - 49 god.

Broj radnika 2016.: 63

Broj radnika 2017.: 68

Dob: 50 - 54 god.

Broj radnika 2016.: 78

Broj radnika 2017.: 73

Dob: 55 - 59 god.

Broj radnika 2016.: 32

Broj radnika 2017.: 45

Dob: 60 - 66 god.

UKUPNO

732
2016.
740
2017.

758	541	217
2018.	2018.	2018.

Prosječna starost zaposlenika u Društvu na 31.12.2018. iznosi 43,55 godina.
Prosječna starost zaposlenika u Društvu na 31.12.2017. iznosi 43,15 godina.

STAROSNA DOB 2018.

Broj radnika: 16

Muškaraca: 15

Žena: 1

Dob: 19 - 24 god.

Broj radnika: 55

Muškaraca: 43

Žena: 12

Dob: 25 - 29 god.

Broj radnika: 83

Muškaraca: 71

Žena: 12

Dob: 30 - 34 god.

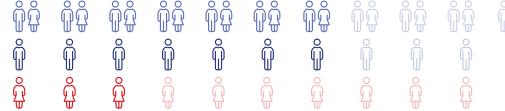

Broj radnika: 96

Muškaraca: 74

Žena: 22

Dob: 35 - 39 god.

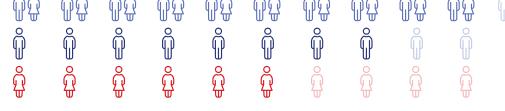

Broj radnika: 169

Muškaraca: 112

Žena: 57

Dob: 40 - 44 god.

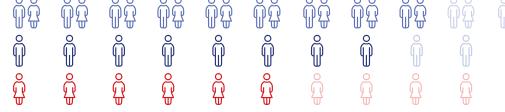

Broj radnika: 136

Muškaraca: 96

Žena: 40

Dob: 45 - 49 god.

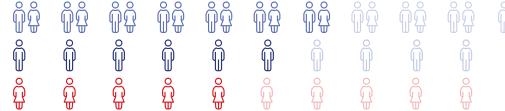

Broj radnika: 75

Muškaraca: 43

Žena: 32

Dob: 50 - 54 god.

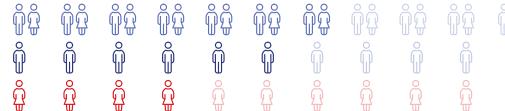

Broj radnika: 75

Muškaraca: 48

Žena: 27

Dob: 55 - 59 god.

Broj radnika: 53

Muškaraca: 39

Žena: 14

Dob: 60 - 66 god.

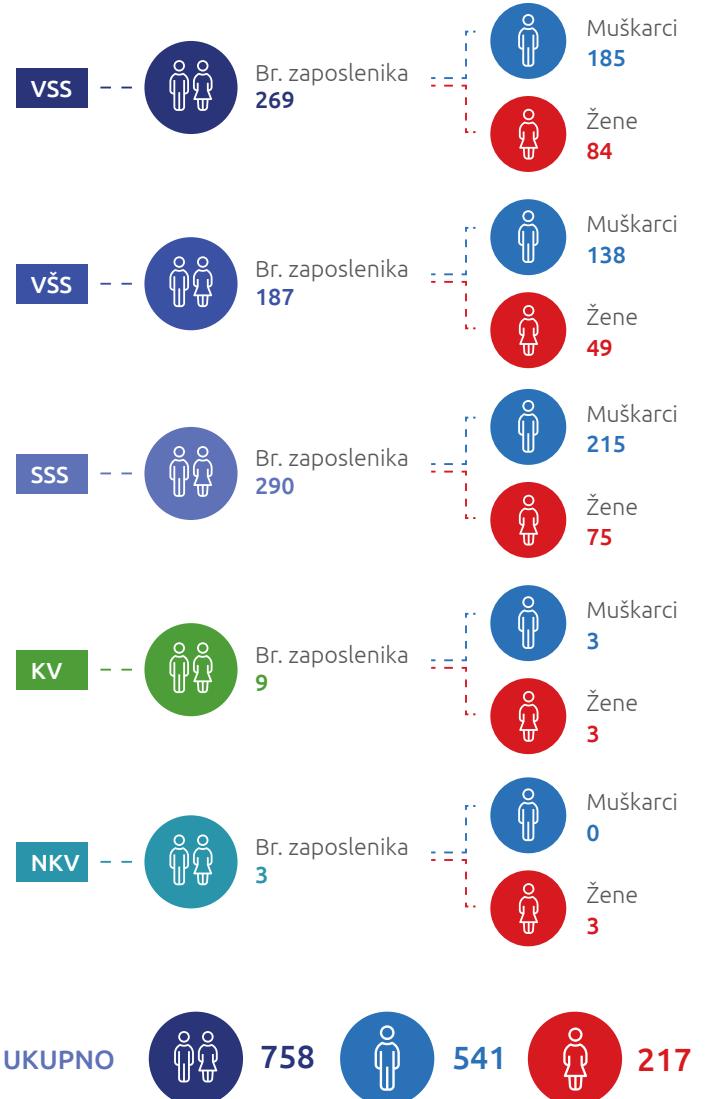
RADNO ISKUSTVO NA DAN 31.12.2018.

RADNO ISKUSTVO	2017.		2018.	
	Br. zaposlenika	Br. zaposlenika	Br. zaposlenika	Br. zaposlenika
00-05	72	78	63	15
06-10	83	74	62	12
11-15	107	103	82	21
16-20	187	177	128	49
21-25	116	122	67	55
26-30	51	70	46	24
31-35	67	66	45	21
36-40	45	54	40	14
41 i više	12	14	8	6
UKUPNO	740	758	541	217

Status zaposlenika

Svi zaposlenici Društva uživaju jednako sva prava zajamčena Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom, neovisno o spolu i radnom vremenu, tj. bez obzira jesu li sklopili ugovor o radu na neodređeno ili određeno radno vrijeme, rade li u punom, nepunom ili skraćenom radnom vremenu.

STRUKTURA ZAPOSLENIH PO STRUČNOJ SPREMI NA DAN 31.12.2018.

Solidarna potpora

Novčana pomoć zaposleniku ili njegovoj obitelji

Dani plaćenog dopusta (sklapanje braka, rođenje djeteta, smrt ili teška bolest užeg člana obitelji, selidba, školovanje, dobrovoljno davanje krvi i dr. prema KU-u)

Dani neplaćenog dopusta do 30 dana (do godinu dana uz prethodno zatraženo mišljenje Radničkog vijeća)

Nastanak tjelesnog oštećenja

Rođenje djeteta

Bolovanje zaposlenika duže od 90 dana

Zdravstvene potrebe zaposlenika

Ostala materijalna prava

Regres za korištenje godišnjeg odmora

Mirovinski program zaposlenika

- Jednokratna mirovinska naknada kod odlaska u mirovinu
- Uplata u zatvoreni dobrovoljni mirovinski fond (treći mirovinski stup), čija je visina propisana Kolektivnim ugovorom.

Nagrada za ostvarene rezultate

Dar djetetu prigodom Dana sv. Nikole

Dar zaposlenicima – bon u naravi

Naknada troškova prijevoza

Osiguranje zaposlenika od posljedica nezgode i bolesti 24 sata

Zdravstveni program prevencije i zbrinjavanja stresa za kontrolore zračnog prometa (medicinska rekreacija)

Sistematski zdravstveni pregled

Jubilarna nagrada

Otpremnina u slučaju otkaza ugovora o radu, izuzev ako se radi o otkazu uvjetovanom skrivljenim ponašanjem zaposlenika

Dobrovoljno davanje krvi

Zaposlenici HKZP-a uredno se odazivaju na dobrovoljno davanje krvi tijekom godine, za što prema Kolektivnom ugovoru imaju pravo na jedan dan plaćenog dopusta.

Dražen Briški:

„Poslije svakog davanja krvi osjećam se bolje, a ne lošije. Stoto davanje je tu, „iza ugla“, a onda krećem ispočetka.“

Sportske aktivnosti

Krajem studenog 2018. zaposlenici HKZP-a sudjelovali su na Međunarodnom košarkaškom turniru kontrolora „Touch and Go“ u Sofiji, Bugarska.

Nediskriminacija i ravnopravnost spolova

Prava iz Kolektivnog ugovora primjenjuju se na sve zaposlenike, neovisno o spolu. Ravnopravnost spolova neizostavan je dio kulture u Društvu. Postotak žena u Društvu iznosi 29 %.

Jednake prilike, ravnopravnost spolova, okruženje koje ne diskriminira i napredovanje unutar Društva temelji su za optimalan razvoj i rad na atraktivnim radnim mjestima.

Izričito je zabranjena diskriminacija pri napredovanju na radnom mjestu po kriteriju spola, dobi, vjerskog ili političkog uvjerenja, podrijetla, kao i svaki oblik nepotizma i favoriziranja. Opće je načelo zapošljavanja i napredovanja, kao i dostupnosti daljnog školovanja i usavršavanja, poštivanje kvalitete i stručnosti zaposlenika te potreba radnog mjesta, uz davanje jednakih mogućnosti i poštivanje zakonskih odredbi i internih akata Društva, neovisno o: rasi, boji kože, spolu, nacionalnoj pripadnosti, društvenom položaju, podrijetlu, rođenju, vjeroispovijesti, političkom ili drugom uvjerenju, imovinskom stanju, stupnju obrazovanja, kulturi, jeziku, starosti, psihičkom ili fizičkom invaliditetu.

U Društvu djeluju tri sindikata, od čega dva reprezentativna. Na snazi je Kolektivni ugovor iz 2015., s izmjenama i dopunama iz 2015. i 2017., sklopljen s reprezentativnim sindikatima.

Temeljem sklopljenog sporazuma između sindikata, funkciju Radničkog vijeća obavljaju sindikalni povjerenici. Vršitelji dužnosti Radničkog vijeća sastajali su se tijekom 2018. po potrebi, a komunikacija se uglavnom odvijala e-poštom i telefonom.

Etika i integritet

Etici i integritetu, važnim elementima kontrolnog okruženja, HKZP posvećuje osobitu pozornost. Društvo je jedan od prvih potpisnika Izjave o prihvaćanju Kodeksa etike u poslovanju Hrvatske gospodarske komore.

S ciljem nalaženja najboljih rješenja i uspostavi najboljih praksi, Društvo je sredinom 2018. donijelo novi Etički kodeks HKZP-a koji je radi informiranja zaposlenika i zainteresiranih dionika objavljen na mrežnim stranicama Društva.

Društvo je obveznik primjene Pravilnika o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru (NN 58/2016) i više od desetljeća izgrađuje pojedinačne elemente te ukupni institucionalni okvir, kojeg čini i sustav unutarnjih kontrola, usklađen sa Zakonom o sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru. U procesu izgradnje institucionalnog okvira nulte stope tolerancije na korupciju imenovani su Povjerenik za etiku, Službenik za informiranje, Osoba za nepravilnosti, Ovlaštena osoba za primanje i rješavanje pritužbi vezanih za zaštitu dostojanstva zaposlenika te su utvrđene situacije potencijalnog sukoba interesa i mjere za njihovo sprečavanje.

U 2018. zaprimljeno je 5 zahtjeva za pristup informacijama, od čega su 4 usvojena, a jedan je odbijen iz razloga što se radilo o poslovnoj tajni (Zakon o zaštiti tajnosti podataka (NN 108/96)).

Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2018. objavljeno je na mrežnoj stranici: <http://www.crocontrol.hr/default.aspx?id=3408>

Etički kodeks Društva počiva na zajedničkom sustavu vrijednosti koje u poslovanju moraju prihvatiti i uvažavati svi zaposlenici Društva.

Okvir profesionalnog ponašanja zaposlenika, poslovodstva i Uprave zasniva se na sljedećim općim etičkim vrijednostima i etičkim načelima: uzajamnom povjerenju, znanju, iskustvu i kompetentnosti, lojalnosti, izbjegavanju sukoba interesa, borbi protiv svake vrste diskriminacije, uvažavanju potreba korisnika usluga Društva, otvorenosti i objektivnosti u javnom i internom priopćavanju, pristupu „nultoj toleranciji“na korupciju, profesionalnoj nepristranosti i političkoj nezavisnosti.

Borba protiv korupcije

Uprava Društva promovira načelo nulte stope tolerancije na korupciju kroz razvoj ključnih elemenata institucionalnog okvira, obrazovanje u području etike i borbe protiv svih oblika korupcije, jača internu reviziju te promovira najviše standarde ugrađujući antikorupcijska načela u sve oblike funkcioniranja Društva potičući primjenu najboljih modela.

Uprava je svjesna da je borba protiv korupcije stalna i trajna aktivnost te promiče i primjenjuje najviše standarde i ugrađuje antikorupcijska načela u poslovne procese i sve oblike funkcioniranja Društva, potičući primjenu najboljih modela, Uprava donošenjem te nadziranjem provedbe Antikorupcijskog programa izgrađuje tolerantnu, etičnu i antikoruptivnu organizacijsku i poslovnu kulturu.

Antikorupcijski odbor HKZP-a upravlja aktivnostima, predlaže mjere te izrađuje programe i planove suzbijanja korupcije.

U 2018. nije bilo prijavljenih slučajeva koruptivnog djelovanja.

Transparentnost dostignutih rješenja ostvaruje se informiranjem na mrežnoj stranici Društva: <http://www.crocontrol.hr/default.aspx?id=1371>.

Kultura pravičnosti

Politika sigurnosti HKZP-a podrazumijeva da sigurnost usluga u zračnoj plovidbi (safety) ima najviši prioritet te da su sve razine rukovodstva, kao i svi zaposlenici, odgovorni za dostizanje i održavanje prihvatljive razine sigurnosti.

Svaki zaposlenik je upoznat s važnostima svoje uloge u organizaciji i odgovornosti za svoje postupke. U tom cilju HKZP ima obvezu kontinuiranog rada na razvoju kulture pravičnosti (just culture) na svim razinama, gdje se u kontekstu upravljanja sigurnošću i sigurnosti usluga ne kažnjavaju osobe za svoje postupke, propuste ili odluke koji su počinjeni u dobroj namjeri, u skladu s njihovim iskustvom, obrazovanjem i okruženjem, ali u kojoj se ne toleriraju nemar, kriminalna aktivnost ili loša namjera.

Za efikasan sustav upravljanja sigurnošću bitno je prikupiti informacije o svim događajima koji su imali ili mogli imati negativan utjecaj na sigurnost, a isto se postiže izvješćivanjem o događajima, koje se pak potiče kulturom pravičnosti. Kultura pravičnosti redovito se promovira i dio je ospozobljavanja zaposlenika.

ZAŠTITA ZDRAVLJA I SIGURNOST NA RADU

HKZP posvećuje posebnu pažnju zdravlju i sigurnosti na radu svojih zaposlenika, što je između ostalog regulirano i Kolektivnim ugovorom između socijalnih partnera i poslodavca. Zaposlenicima je omogućeno obavljanje godišnjeg osnovnog sistematskog pregleda u ugovornoj zdravstvenoj ustanovi.

HKZP ima implementiran sustav upravljanja zdravljem i sigurnošću na mjestima rada prema normi OHSAS 18001. Opseg dobivenog certifikata obuhvaća pružanje operativnih usluga u zračnom prometu, usluga komunikacije, navigacije i nadzora, usluga zrakoplovnog informiranja i usluga zrakoplovne meteorologije za lokacije Velika Gorica, Zagreb-Lučko, i sve podružnice. Objavom nove norme ISO 45001 u ožujku 2018., postojeća norma OHSAS 18001 prešla je u status povlačenja. Postavljeno je trogodišnje razdoblje u kojem će se ta norma u potpunosti zamijeniti novom normom, zaključno s ožujkom 2021. Tijekom 2018. provedeno je nekoliko internih audit u Zagrebu i podružnicama, te nadzorni audit od strane ovlaštene certificirane tvrtke.

U skladu sa Zakonom o zaštiti na radu, stručna radna skupina izradila je u veljači 2018. reviziju Procjene rizika u području zaštite zdravlja i sigurnosti na radu. Rezultati obavljene procjene pokazuju visoki stupanj sigurnosti i zaštite zdravlja zaposlenika u HKZP-u.

U cilju izvješćivanja sindikalnih povjerenika u funkciji Radničkog vijeća, a sukladno obvezi poslodavca iz članka 149. Zakona o radu, Odjel za zaštitu na radu i zaštitu od požara svaka tri mjeseca izrađuje izvještaj o radu sustava upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu. S obzirom na specifičnost objekata HKZP-a u kojima zaposlenici rade, osigurani su uvjeti za brzu i nesmetanu evakuaciju u slučaju

nužde, a bez ugrožavanja zdravlja i života. Tijekom 2018. provedene su vježbe evakuacije i spašavanja na lokacijama: Velika Gorica, Toranj Zagreb, Lučko, Pula, Rijeka i Split.

Sve važne obavijesti i informacije iz područja zaštite zdravlja i sigurnosti na radu redovito se objavljaju na intranetu kako bi bile dostupne svim zaposlenicima.

Za nove zaposlenike organizirano je osposobljavanje iz područja zaštite na radu, zaštite od požara, zakonom propisano osposobljavanje za rad na siguran način u trajanju od 8 sati, koje obuhvaća upoznavanje s normom OHSAS/EHS, planom evakuacije i spašavanja te sustavima za dojavu i gašenje požara. Sukladno Zakonu o zaštiti od požara, svi zaposlenici pohađaju osposobljavanje za provedbu preventivnih mjera zaštite od požara, gašenje početnih požara i spašavanje ljudi i imovine ugroženih požarom, sukladno ugovoru s Javnom vatrogasnom postrojbom grada Velike Gorice.

HKZP sustavno provodi preventivne aktivnosti vezane uz sigurnost i zdravljje zaposlenika na samom radnom mjestu. Posebna pozornost pridaje se osposobljavanju i opremanju zaposlenika koji rade na poslovima s posebnim uvjetima rada, poput rada na visini, a prema potrebi organiziraju se i druga osposobljavanja, poput pružanja prve medicinske pomoći.

Broj ozljeda na radu u 2018. smanjen je u odnosu na prethodnu godinu. Tri priznate ozljede na radu u 2018. dogodile su se prilikom dolaska/odlaska s posla, a ne na mjestu rada. Izgubljeni radni sati temeljem navedenih ozljeda u 2018 - 334 sata. Profesionalnih bolesti u 2018. godini nije bilo.

	 ZAPOSLENICI				 ŽENE				 MUŠKARCI			
	2017		2018		2017		2018		2017		2018	
	Broj	Izgubljeni radni sati	Broj	Izgubljeni radni sati	Broj	Izgubljeni radni sati	Broj	Izgubljeni radni sati	Broj	Izgubljeni radni sati	Broj	Izgubljeni radni sati
Ozljede izvan mesta rada (dolazak ili odlazak s posla)	5	1.118	3	334	2	132	0	0	5	986	3	334
Sveukupno	5	1.118	3	334	2	132	0	0	5	986	3	334

HKZP kontinuirano servisira vatrodojavne sustave te investira u novu i moderniju opremu, u cilju osiguranja najviše razine sigurnosti tehničkih sustava i objekata u kojima su instalirani.

U 2018. obnovljeni su vatrodojavni sustavi u podružnicama Pula i Split te na radarskoj postaji Kozjak, a na lokacijama Promina TX i RX, SMR radar Pleso i Toranj Zagreb ugrađeni su i sustavi za gašenje najmodernijim, ekološki prihvatljivim plinom NOVEC 1230. U podružnicama Rijeka, Dubrovnik, Zadar, Lošinj te radarskoj postaji Pleso vatrodojavni sustavi su obnovljeni prije 2018.

Sukladno važećoj zakonskoj regulativi, svi sustavi za dojavu i gašenje požara podliježu redovitom preventivnom i interventnom održavanju, te periodičkom ispitivanju, što je uspješno provedeno u 2018. uz angažman vanjskih ovlaštenih partnera.

Izrađena je Studija o utjecaju vatrodojavnog sustava na sigurnost pružanja usluga u zračnoj plovidbi radi strukturiranja sadašnjeg stanja instalirane opreme i komunikacija, te planiranja budućeg stanja u svrhu unapređivanja vatrodojavnih sustava u HKZP-u.

Ospozobljavanje zaposlenika

Društvo pridaje osobitu važnost ospozobljavanju i održavanju kompetencija osoblja jer je to važan preduvjet pružanja sigurnih i kvalitetnih usluga u zračnoj plovidbi.

Ospozobljavanje, stjecanje i održavanje potrebnih vještina i znanja osoblja provodi se sukladno regulatornim zahtjevima, zahtjevima radnog mjesa te shemama stručnosti i propisanim programima ospozobljavanja. Pružanje operativnih usluga u zračnom prometu najvažniji je segment poslovanja Društva pa je posebno naglašena važnost ospozobljavanja kontrolora zračnog prometa.

U 2018. provedena su sljedeća ospozobljavanja:

- ospozobljavanje za stjecanje dozvola i ovlaštenja kontrolora zračnog prometa, tehničkog i pomoćnog zrakoplovnog osoblja,
- ospozobljavanje iz područja zaštite (security), zaštite na radu i zaštite od požara, te upoznavanje s djelatnostima Društva za nove zaposlenike,
- ospozobljavanja iz upravljačkih sustava,
- edukacijske radionice za usklađivanje s Općom uredbom o zaštiti osobnih podataka (GDPR),
- stručni seminari iz djelokruga rada HKZP-a.

Društvo također sudjeluje u sufinanciranju preddiplomskih, diplomskih i poslijediplomskih studija, od interesa za HKZP, kao i tečajeva stranih jezika.

Prosječni broj sati ospozobljavanja po zaposleniku u 2018. iznosi 54. Broj sati ospozobljavanja u 2018. smanjen je zbog povećanja prosječnog broja zaposlenika sa 731 u 2017. na 758, odnosno za 2,9 %, od kojih su većina kandidati za

dobivanje dozvole KZP-a zaposleni na određeno vrijeme. Od ukupnog broja sati ospozobljavanja u 2018. (86.638 sati), 45.793 sati odnosi se na ospozobljavanje kandidata za dobivanje dozvole KZP-a. Na temelju preostalog broja sati za sve ostale zaposlenike (40.845) određen je prosječni broj sati ospozobljavanja (54).

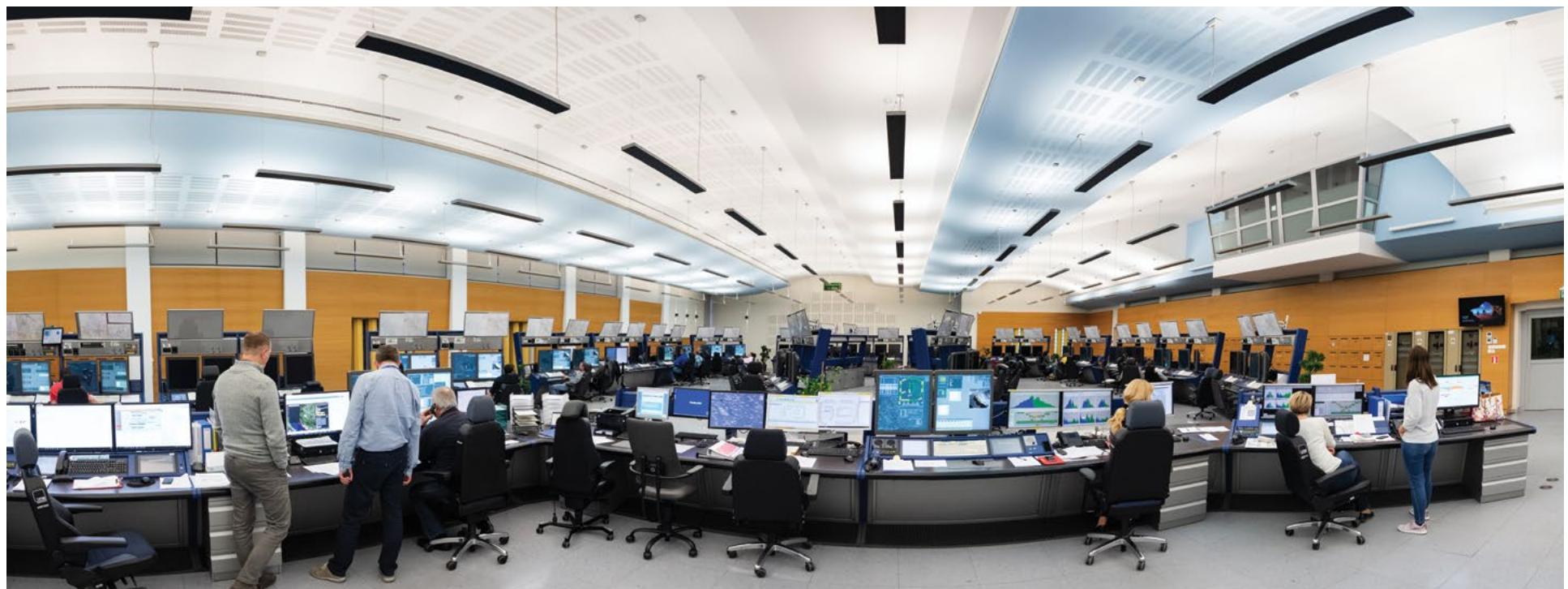
Sustav e-učenja uveden je 2015. Na portalu je dostupno 10 tečajeva, od kojih su neki obvezni za sve zaposlenike. U 2018. su 272 zaposlenika pristupila portalu, a 46 ih je položilo ispite na obveznim tečajevima.

Kontrolor zračnog prometa

Zanimanje kontrolora danas se smatra jednim od najtežih i najkompleksnijih, jer zahtijeva posjedovanje posebnih vještina, znanja i sposobnosti.

Kontrolori moraju biti sposobni i obučeni za brzo uočavanje potencijalnih konfliktnih situacija između zrakoplova (koje nastaju kada minimalna udaljenost između dvaju ili više zrakoplova padne ispod propisane norme) te donošenje ispravnih odluka u kratkom razdoblju.

Osnovna zadaća kontrolora zračnog prometa je omogućiti sigurno, redovito i učinkovito odvijanje zračnog prometa, vodeći zrakoplov kroz sve faze leta i koristeći pri tome komunikacijska, navigacijska i sredstva nadzora, kako bi pilotima pružio informacije, upute i odobrenja.

Kontrola zračnog prometa dijeli se na:

- aerodromsku kontrolu
- prilaznu kontrolu
- oblasnu kontrolu

U fazi polijetanja **toranjski kontrolori** odobravaju polijetanje zrakoplova nakon analize trenutne situacije u zraku i na aerodromu te obavještavaju pilote o trenutnim vremenskim prilikama (npr. vidljivost, brzina, smjer vjetra). Kada zrakoplov dostigne određenu visinu, toranjski kontrolor ga predaje prilaznoj kontroli zračnog prometa.

Prilazni kontrolori koriste uređaje za nadzor zračnog prometa (radarski kontrolori) ili rade bez njih (proceduralni kontrolori).

U fazi penjanja zrakoplova oni prate da li se zrakoplov pridržava propisane rute i dužni su reagirati u slučaju bilo kakvih neočekivanih skretanja. Kada zrakoplov izađe iz njihovog područja nadležnosti, predaju ga oblasnom kontroloru.

Oblasni kontrolori pružaju uslugu kontrole zračnog prometa, koristeći pri tome uređaje za nadzor, pomoću kojih održavaju zrakoplove na sigurnoj međusobnoj udaljenosti.

Kada zrakoplov uđe u područje u blizini određnog aerodroma, u fazi spuštanja oblasni kontrolor ga predaje prilaznom kontroloru koji ga preuzima, vodi prema aerodromu i osigurava najučinkovitiji redoslijed slijetanja.

U zadnjoj fazi leta - fazi slijetanja, zrakoplov preuzima toranjski kontrolor koji osigurava njegovo sigurno slijetanje i voženje po manevarskim površinama.

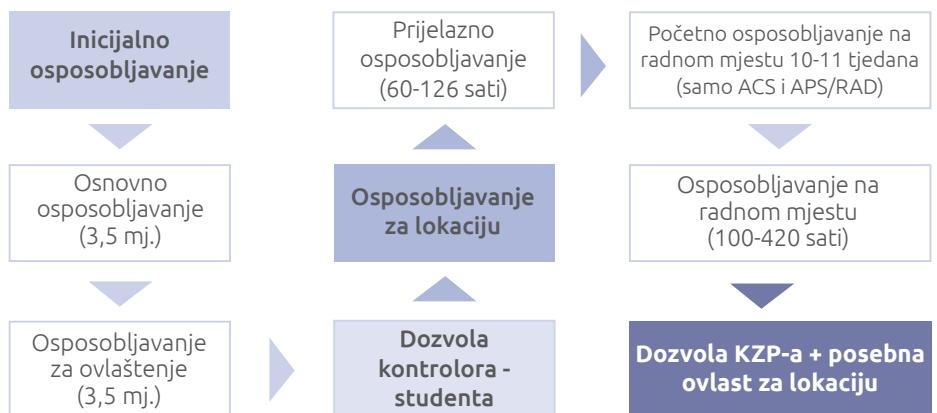
Regrutacija i selekcija

Kako bi se podigla svijest i interes za zanimanje kontrolora te privukao što veći broj kandidata s odgovarajućim kompetencijama, Društvo provodi medijske kampanje koje nisu ograničene samo na konvencionalne kanale oglašavanja, kao što su novine, radio i televizija, nego prije svega internet i društvene mreže.

O sposobljavanje kontrolora zračnog prometa

O sposobljavanje kontrolora vrlo je zahtjevan i dugotrajan proces koji, ovisno o vrsti ovlaštenja, traje do 3 godine.

Dobrodošlica "Vatrenima"

Povodom dolaska Hrvatske nogometne reprezentacije 16. srpnja 2018., Hrvatska kontrola zračne plovidbe uputila je poruku Vatrenima prilikom ulaska zrakoplova Croatia Airlinesa u hrvatski zračni prostor.

„Dragi naši Vatreni, sudionici hrvatske nogometne obole Rusija 2018., Hrvatska kontrola zračne plovidbe vas s ponosom pozdravlja i želi vam dobrodošlicu u hrvatski zračni prostor. Hvala na iskazanom zajedništvu i još samo jedna riječ – Neopisivo!“

Stručno mišljenje o Izvještaju o održivosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe za 2018.

Izvještaj o održivosti Hrvatske kontrole zračne plovidbe (dalje u tekstu: HKZP) za 2018. jest drugi po redu izvještaj o održivosti koji transparentno prikazuje utjecaj poslovanja na ekonomiju, društvo i okoliš. U odnosu na prethodno izvješće o održivosti za 2017. koje je sastavljeno prema neobvezujućim smjernicama Europske komisije za nefinancijsko izvještavanje, HKZP je ove godine podigao razinu izvještavanja o održivosti odabirom GRI standarda kao okvira za nefinancijsko izvještavanje. GRI standardi predstavljaju međunarodni najpriznatiji i najrašireniji okvir za nefinancijsko izvještavanje, čime ovo izvješće postaje dijelom svjetske GRI baze nefinancijskih izvještaja, a kojoj je osnovna svrha usporedba i praćenje izvještavanja.

Objavom značajnih nefinancijskih informacija u izvještaju o održivosti koje su opisane i indeksirane prema GRI standardima, izvještaj je zadovoljio zahtjeve sržne opcije izvještavanja GRI standarda. Izvještaj svojim sadržajem, količinom informacija o pristupu upravljanja okolišnim i društvenim temama te prikazom ključnih pokazatelja uspješnosti na području održivosti, predstavlja sveobuhvatan i iscrpan strateški dokument poduzeća.

Izvještavanje o održivosti predstavlja izvještavanje informacije u mjeri nužnoj za razumijevanje razvoja, poslovnih rezultata i položaja poduzeća te učinka njegovih aktivnosti koje se odnose na okolišna, društvena i kadrovska pitanja, poštovanje ljudskih prava i borbu protiv korupcije. Da bi poduzeće moglo kvalitetno izvještavati o održivosti, potrebno je da ima definirane procese upravljanja i kontrole te postavljene ciljeve kojima želi pridonijeti svojim redovnim poslovanjem.

U Izvještaju je prikazan pristup HKZP-a prema održivosti na način da su identificirani rizici za ekonomsku, društvenu i okolišnu kategoriju te postavljeni kvalitativni strateški ciljevi koji su usklađeni s globalnim ciljevima održivog razvoja na koje HKZP ima najveći utjecaj. Takav cjelokupni pristup održivom razvoju predstavlja vrlo kvalitetan primjer izvještavanja o održivosti kroz proces identifikacije rizika poslovanja i postavljanja strateških ciljeva koji su u skladu s održivim razvojem. Kroz prikazane glavne pokazatelje uspjeha moguće je zaključiti kako HKZP evaluira i prati cjelokupno poslovanje, što je osobito bitno za uspješno poslovanje.

Ovaj je izvještaj bogat informacijama koje daju detaljnu sliku o poslovanju HKZP-a u protekloj godini i jasni prikaz razumijevanja održivog razvoja. Korisno je pročitati i detaljnije razrađene pozitivne finansijske i poslovne rezultate kroz izravnu stvorenu i distribuiranu ekonomsku vrijednost. Nadalje, izvještaj također upućuje i na izazove industrije te vrlo visoke zahtjeve iz perspektive sigurnosti koje postavljaju stručna udruženja i partnerstva.

Izvještaj o održivosti za 2018. sastavljen je prema načelima nefinancijskog izvještavanja, transparentnog, jasnog, razumljivog, uravnoteženog, usporedivog i točnog prikaza nefinancijskih informacija, čime je zadovoljio svoju svrhu.

Potrebno je spomenuti poboljšanja za koje uvijek ima prostora. Predlaže se u narednom razdoblju u proces određivanja materijalnih aspekata uključiti vanjske dionike, čime bi Društvo dobilo detaljniji uvid u njihove potrebe. Predlaže se također eksterno provjeriti izvještaj, čime bi vanjske stručne osobe dodatno provjerile sve objavljene nefinancijske informacije.

Moguće je zaključiti kako je HKZP poduzeće koje je iznimno uređeno, tehnološki i strateški napredno te dobro razumije i upravlja svojim poslovnim utjecajem. Uređenost sustava, predanost poslovanju s obilježjima vrlo visoke razine sigurnosti i kvalitete daju značajan doprinos Hrvatskom gospodarstvu i održivom razvoju.

Ovim stručnim mišljenjem Institut za društveno odgovorno poslovanje pohvaljuje definiranu poslovnu i društvenu strategiju i sve napore koji se ulažu prilikom evaluacije poslovne, okolišne i društvene uspješnosti kako bi se postigli zadani ciljevi.

Institut za društveno odgovorno poslovanje (IDOP)

KRATICE

Kratica	Objašnjenje
ACC	Area Control Centre, Centar oblasne kontrole
ACS	Area Control Surveillance, Oblasna nadzorna kontrola
A6	Udruženje 6 pružatelja usluga (DSNA, ENAIRE, ENAV, DFS, NATS + COOPANS)
AIP	Aeronautical Information Publication, Zbornik zrakoplovnih informacija
AIRE	Airlines International Representation in Europe, Međunarodno predstavništvo prijevoznika u Europi
AIS	Aeronautical Information Services, Usluge zrakoplovnog informiranja
AMC	Airspace Management Cell, Jedinica za upravljanje zračnim prostorom
APS	Approach Control Surveillance, Prilazna nadzorna kontrola
ARO	Air Traffic Services Reporting Office, Služba preduzetnog informiranja
ASM	Airspace Management, Upravljanje zračnim prostorom
A-SMGС	Advanced Surface Movement Guidance & Control System, Sustav za nadzor i vođenje prometa
ATC	Air Traffic Control, Kontrola zračnog prometa
ATFM	Air Traffic Flow Management, Upravljanje protokom zračnog prometa
ATFCM	Air Traffic Flow and Capacity Management, Upravljanje protokom i kapacitetima zračnog prometa
ATM	Air Traffic Management, Upravljanje zračnim prometom
AZI	Agencija za istraživanje nesreća i ozbiljnih nezgoda zrakoplova
ATS	Air Traffic Service, Operativna usluga u zračnom prometu
BHANSA	Bosnia and Herzegovina Air Navigation Services Agency, Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH
OHSAS	Occupational Health and Safety Management Systems, Sustavi upravljanja zdravljem i sigurnošću na radu
CANSO	Civil Air Navigation Services Organization, Organizacija pružatelja usluga u civilnoj zračnoj plovidbi
CASA	Computer Assisted Slot Allocation, Računalna dodjela slotova
CDA	Continuous Descent Approach, Prilaženje s neprekinutim snižavanjem
CDO	Continuous Descent Operations, Operacije neprekinutog snižavanja
CEF	Connecting Europe Facility, Instrument za povezivanje Europe
CNS	Communication, Navigation and Surveillance, Komunikacija, navigacija i nadzor
COK	Centar oblasne kontrole
COOPANS	Cooperation of ANS Providers , Inicijativa za suradnju pružatelja usluga u zračnoj plovidbi
CroATMS	Croatian Air Traffic Management System, Hrvatski sustav za upravljanje zračnim prometom
CroVIBE	Croatian Virtual Information Board for Employees, Poslovni informacijski sustav za operativno osoblje
DM	Deployment Manager, Upravljački konzorcij
EBAA	European Business Aviation Association, Europska udružba poslovnog zrakoplovstva

Kratika	Objašnjenje
EBRD	European Bank of Reconstruction and Development, Europska banka za obnovu i razvoj
ECAC	European Civil Aviation Conference, Europska konferencija civilnog zrakoplovstva
eGAFOR	Electronic General Aviation Forecast, E-prognoza otvorenosti ruta za opći zračni promet
EMS	European Mode S, Europski mod S
ELFAA	European Low Fares Airline Association, Europsko udruženje niskotarifnih zračnih prijevoznika
ERM	Enterprise Risk Management, Sustav integriranog upravljanja rizicima
ERT	Expert Review Team, Stručni revizijski tim
ERA	European Regions Airline Association, Udrženje europskih zračnih prijevoznika
EU	Europska unija
Eurocontrol	European Organisation for the Safety of Air Navigation, Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe
EZ	Europska zajednica
FAB CE	Functional Airspace Block Central Europe, Funkcionalni blok zračnog prostora središnje Europe
FIR	Flight Information Region, Područje letnih informacija
FPZ	Fakultet prometnih znanosti
FRA	Free Route Airspace, Zračni prostor slobodnih ruta
GAT	General Air Traffic, Opći zračni promet
Gate One	Strateško savezništvo 3 funkcionalna bloka zračnog prostora (Baltic FAB, Danube FAB i FAB CE)
GCD	Great Circle Distance, Pravac između dvije točke velikog kruga
HACZ	Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HKZP	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
HROTE	Hrvatski operator tržišta energije
HRZ	Hrvatsko ratno zrakoplovstvo
HUP	Hrvatska udruga poslodavaca
IAOPA	International Council of Aircraft Owner and Pilot Associations, Međunarodno vijeće udruga vlasnika zrakoplova i pilota
IATA	International Air Transport Association, Međunarodna udruga zračnih prijevoznika
ICAO	International Civil Aviation Organization, Organizacija za međunarodno civilno zrakoplovstvo
IFATCA	International Federation of Air Traffic Controllers Association, Međunarodna federacija udrženja kontrolora zračnog prometa
IFR GAT	Instrument Flight Rules General Air Traffic, Opći zračni promet po instrumentalnim pravilima letenja
INEA	Innovation and Networks Executive Agency, Izvršna agencija za inovacije i mreže
ISO	International Organization for Standardization, Međunarodna organizacija za standardizaciju
KAAT	Knowledge Alliance in Air Transport, Znanstveno-istraživački projekt u zrakoplovstvu

Kratica	Objašnjenje
KEA	Average horizontal en route flight efficiency of actual trajectory, Prosječna učinkovitost horizontalnog leta na ruti u stvarnom trajektoriju
KPI	Key Performance Indicator, Ključni pokazatelj performansi
KZP	Kontrola/ kontrolor zračnog prometa
LLF	Low Level Flight, Let na niskim razinama
LSSIP	Local Single Sky Implementation Plan, Lokalni plan provedbe Jedinstvenog europskog neba
MET	Meteorological, Meteorološki
MORH	Ministry of Defence of the Republic of Croatia; Ministarstvo obrane RH
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
NewPENS	New Pan-European Network Services, Nove paneuropske mrežne usluge
NN	Narodne novine
OSRN	Oružane snage Republike Hrvatske
QMS	Quality Management System, Sustav upravljanja kvalitetom
PBN	Performance Based Navigation, Navigacija prema performansama zrakoplova
RAD	Radar System, Radarski sustav
RAT	Risk Analysis Tool, Alat za analizu rizika
RP2	Referent Period 2nd, Drugo referentno razdoblje (2015.-2019.)
RP3	Referent Period 3rd, Treće referentno razdoblje (2020.-2024.)
SEAFRA	South East Axis Free Route Airspace, Zračni prostor slobodnih ruta na jugoistočnoj osi
SES	Single European Sky, Jedinstveno europsko nebo
SecMS	Security Management System, Sustav upravljanja zaštitom
SECSI	South East Common Sky Initiative Free Route Airspace, Inicijativa zajedničkog zračnog prostora jugoistočne Europe
SESAR	Single European Sky ATM Research, Istraživački projekt primjene Jedinstvenog europskog neba
SESAR JU	SESAR Joint Undertaking, Javno-privatno partnerstvo za primjenu SESAR-a
SESAR DM	SESAR Deployment Manager, Upravljački konzorcij za primjenu SESAR-a
SLA	Service Level Agreement, Sporazum o razini usluga
SMS	Safety Management System, Sustav upravljanja sigurnošću
TMA	Terminal Manoeuvring Area/Terminal Control Area, Završno kontrolirano područje
TWR	Tower, Toranj
VFR	Visual Flight Rules, Pravila vizualnog letenja

GRI - INDEKS

GRI Standard		Broj objave	Objava	Stranica	Napomena
GRI 102: General Disclosures 2016	Organizacijski profil		GRI 101: Osnove 2016		
			GRI 102 Opće objave 2016		
		102-1	Ime organizacije	8	
		102-2	Aktivnosti, tržišne marke, proizvodi i usluge	8	
		102-3	Lokacija sjedišta organizacije	8	
		102-4	Lokacija poslovnih aktivnosti	10	
		102-5	Vlasništvo i pravni oblik	8	
		102-6	Tržišta na kojima organizacija djeluje	8, 10	
		102-7	Veličina organizacije	9	
		102-8	Informacije o zaposlenicima i drugim radnicima	49, 52	
		102-9	Dobavljački lanac	26	
		102-10	Značajne promjene u organizaciji i njenom dobavljačkom lancu	26	
		102-11	Pristup predostrožnosti	6	
	Strategija	102-12	Vanjske inicijative	37	
		102-13	Članstvo u udruženjima	38	
		102-14	Izjava najviše rangirane osobe za donošenje odluka	4	
		102-16	Vrijednosti, načela, standardi i norme ponašanja	11	
	Dijalog s dionicicima	102-17	Mehanizmi traženja savjeta i izražavanja zabrinutosti vezanih uz etičnost	57	
		102-18	Upravljačka struktura	12, 13	
		102-40	Popis uključenih skupina dionika	25	
		102-41	Kolektivni ugovori	53, 54	
		102-42	Prepoznavanje i odabir uključenih dionika	24	
		102-43	Pristup uključivanju dionika	23, 24, 25	
		102-44	Ključne teme i otvorena pitanja	22	
Način izvještavanja		102-45	Subjekti uključeni u konsolidirane finansijske izvještaje	10	
		102-46	Definiranje sadržaja izvještaja i granica tema	22	

Način izvještavanja	102-47	Popis materijalnih tema	22	
	102-49	Promjene u izvještavanju		Po prvi put u nefinansijskom izvještaju prema GRI Standardima.
	102-50	Izvještajno razdoblje	5	
	102-51	Datum posljednjeg izvještaja	5	
	102-52	Izvještajni ciklus	5	
	102-53	Kontakt za pitanja vezana uz izvještaj	5	
	102-54	Tvrđnje za izvještavanje sukladno GRI Standardima	5	
	102-55	Kazalo sadržaja GRI-a	69	
	102-56	Vanjska verifikacija	65	
	Materijalne teme			
Ekonomска uspješnost				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	34, 37	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	34, 37	
GRI 201: Ekonomski učinak 2016	201-1	Izravna stvorena i distribuirana ekonomski vrijednost	37	
	201-4	Financijska pomoć primljena od vlade		HKZP ne prima financijsku pomoć od Vlade.
Neizravni ekonomski utjecaj				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	34, 37	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	34, 37	
GRI 203 Neizravni ekonomski utjecaj 2016	203-1	Potpomognuta ulaganja u infrastrukturu i usluge	33, 38	
	203-2	Značajni neizravni ekonomski utjecaji	33, 38	
Anti-korupcijske politike				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	58	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	58	
GRI 205 Anti-korupcijske politike	205-2	Komunikacija i obuka o antkorupcijskim politikama i postupcima	58	
	205-3	Potvrđeni slučajevi korupcije i poduzete mjere	58	

Energija				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23, 42, 44	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	40, 42, 44, 45	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	44, 45	
GRI 302: Energija 2016	302-1	Potrošnja energije unutar organizacije	45	
	302-4	Smanjenje potrošnje energije	45	
Voda i otpadne vode				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23, 42, 46	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	42, 44, 46	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	42, 44, 46	
GRI 303: Voda i otpadne vode 2016	303-1	Interakcije s vodom kao zajedničkim resursom	46	
	303-3	Crpljenje vode po izvoru	46	
	303-4	Ispuštanje vode	46	
	303-5	Potrošnja vode	46	
Emisije				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23, 40, 42	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	40, 42, 43	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	42, 44	
GRI 305: Emisije 2016	305-1	Izravne emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 1)	41	
	305-2	Neizravne energetske emisije stakleničkih plinova (GHG) (Područje 2)	41	
	305-5	Smanjenje emisija stakleničkih plinova (GHG)	43, 44	
Otpadne vode i otpad				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23, 46	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	46	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	44, 46	
GRI 306: Otpadne vode i otpad 2016	306-1	Ispuštanje vode prema kvaliteti i odredištu	46	
	306-2	Otpad prema vrsti i metodi odlaganja	48	Objava je djelomično izveštена sukladno Zakonu o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13)

Zapošljavanje				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	49, 53	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	49, 53	
GRI 401: Zapošljavanje 2016	401-1	Stope novog zapošljavanja i fluktuacije zaposlenika	50	
	401-2	Povlastice osigurane zaposlenicima koji rade na puno radno vrijeme, a koje nisu osigurane zaposlenicima zaposlenima privremeno ili na nepuno radno vrijeme	54	
Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	59	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	59	
GRI 403: Zdravlje i sigurnost na radnom mjestu 2018	305-1	Upravljanje zaštitom zdravlja i zaštitom na radu	59	
	305-2	Usluge zdravstvene zaštite na radu	59	
	305-5	Obuka radnika o zdravlju i sigurnosti na radu	61	
Obuka i obrazovanje				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	61, 62, 63	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	61, 62, 63	
GRI 404: Obuka i obrazovanje 2016	404-1	Prosječan godišnji broj sati obuke po zaposleniku	61	
	404-2	Programi za stjecanje vještina i programi koji podupiru stalnu mogućnost zapošljavanja zaposlenika	61, 62, 63	
Lokalne zajednice				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	29, 30, 31, 32	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	29, 30, 31, 32	
GRI 413: Lokalne zajednice 2016	413-1	Djelatnosti u kojima su provedeni uključivanje lokalne zajednice, procjene utjecaja i razvojni programi	29, 30, 31, 32	

Zdravlje i sigurnost kupaca				
GRI 103: Pristup upravljanju 2016	103-1	Objašnjenje materijalne teme i njene granice	22, 23	
	103-2	Pristup upravljanju i njegove sastavnice	20, 21	
	103-3	Ocjena pristupa upravljanju	20, 21	
GRI 416: Zdravlje i sigurnost kupaca 2016	416-1	Procjena utjecaja na zdravlje i sigurnost značajnih kategorija proizvoda i usluga	20, 21	

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

Izdavač: Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.

Lektura: Jadranka Majić

Fotografije: Ivica Drusany, Tomislav Haraminčić, Slađana Subašić i Toni Zlopaša

Dizajn i grafički prijelom: Kord.red

Tisk: Printera Grupa d.o.o.

Naklada: 200 primjeraka

www.crocontrol.hr

U skladu s misijom, temeljnim vrijednostima i strateškim inicijativama HKZP-a, ovo izvješće je otisnuto na EU Ecolabel i PEFC certificiranom bezdrvnom Munken Lynx Papiru.

